Şiddet yoluyla hiç bir sorun çözülemez

Adı konulmamış bir sorunu çözmek mümkün mü? Kürt sorunu açık seçik konuşulmadan, parlemento da tartışılmadan ve 141-142 ve 163 başta olmak üzere yasaklar kalkmadan sonuları çözmek mümkün mü? (Sayfa 2-6)

SİYASİ HABER VE YORUM GAZETESİ Sayı 33 14 Nisan - 5 Mayıs 1990 2500 LIRA

adımlar

Ölüm orucunun birinci haftasında

DEMOKRASİ GÜÇLERİ KUTLU -SARGIN'IN YANINDA

HÜKÜMET SUSKUN

NE ZAMANA KADAR

Ölüm orucundaki Haydar Kutlu-Nihat Sargın'ın mektubu

TBKP Başkanı ve Genel Sekteri 10 Nisan tarihinde TBKP örgütlerine, üyelere ve yandaşlarına bir mektup gönderdi. (Sayfa 5)

Yığınsallık 1 Mayıs'ın özüdür.

Yığınsallık istiyorsak, işçilerin genel eğilimine ne düşündüklerine bugünkü örgütlülük düzeylerine, mücadelecilik anlayışlarına uygun 89 BAHAR eylemlerindeki gibi meşru, sempatik yöntemleri bulalım. (Sayfa 9)

Marksistlerin Yasal Parti girişimi gündemde

Markisist sol birlik için öncelikle amaç birliği sağlamalı, bunu garanti etmelidir. Amaç birliği iki temelde buluşmayı gerektiriyor. Birincisi ülkenin ve dünyanın yeni gerçeğine dayanan program ikincisi çok seslilik. (Sayfa 8)

Termik Santral'i istemiyoruz

25 yıl sonra hurdaya çıkacak bir termik santralı kurmak için binlerce yıllık tarihimize, dağomıza, insanımıza kıyanlar değil biz karar vereceğiz. (Sayfa 8-9)

ŞİDDET YOLUYLA HİÇ BİR SORUN ÇÖZÜLEMEZ

TBKP Merkez Yönetimi Bakanlar Kurulunun Güneydoğu için çıkarttığı kararnamenin Kürt ve Türk halkı arasında kapanması zor yaralar açacağını, bu nedenle bu kararnamenin iptal edilerek, Kürt sorununun açık olarak parlamentoda tartışılmasını ve demokrasi kuralları içinde çözüm aranmasını istedi.

Adı konulmadan bir sorunu çözmek mümkün müdür? Kürt sorunu açık seçik konuşulmadan, 141-142 ve 163 başta olmak üzere yasaklar kalkmadan Güneydoğu'daki sorunları çözmek mümkün mü? Devlet yıllardır Kürt sorununu askeri yöntemlerle, sürgünle çözmeye çalıştı. Aradan geçen yarım asırlık sürede gelinen noktada bugün Türk ve Kürt'lerin biraradalığı tehlikeye girmiş durumdadır.

Kürt sorununu genel toplumsal bir sorun olarak görmek gerekli. Böyle bakılmadığı sürece bugün olduğu gibi, parlamentodaki partilere bile danışılmadan alelacele çıkarılan kararnamelerle sorunu çözmeye yönelen anlayışla varılacak yer; gerginlikleri daha da arttırmak sorunu daha da çözümsüz hale getirmek olacaktır.

Biz, hiçbir terör eylemini onaylamıyoruz. Şiddet yoluyla hiçbir sorun çözülemez. Ama, terörü önlemek ancak politik ve demokratik girişimlerle mümkün olabilir. Alınan son karar ise poljtik çözüm yolunu tıkayan askeri yöntem ve yasakları mutlaklaştıran bir karardır. Bu kararın parlamentoda tartışılmadan MGK'nın direktifi ile alınmış olması ise demokrasi süreci açısından ciddi bir endişe kaynağıdır.

TBKP olarak kanun kuvvetinde kararnamenin iptal edilmesini, sorunun demokratik barışçı yollarla çözümünün aranmasını, Kürt halkının bütününü hedef alan askeri, idari önlemlere son verilmesini gerekli görüyoruz. Doğu'da terör, şiddet, olağanüstü hal devam ederken Batı'da demokrasi olamaz.

11 Nisan 1990

DR. İSMAİL BEŞİKÇİ İLE İLGİLİ DAYANIŞMA SÜRÜYOR

İlhan Işıktaş-
Fatma Hasanoğlu

9 Nisan Pazartesi günü Dr. İsmail Beşikçi için Bilsak'ta bir basın toplantısı düzenlendi.

Bağımsız Milletvekilleri M. Ali Eren, Kenan Sönmez, Av. Serhat Bucak, Av. Nafiz Kaleli, Av. Kemal Ermiş ve Av. Eren Keskin'in Dayanışma Kampanyası Yürütme Kurulu üyeleri adına düzenledikleri toplantıda basın bildirisi Av. Nafiz Kaleli tarafından sunuldu. Kaleli, gündemin başında duran sorunlar ve gelişmeler konusunda tüm ilerici, yurtsever, hümanist çevreleri duyarlı olmaya çağırdı. Kürt sorunu çözülmeden demokrasinin olamayacağını ve bu fırtınanın dinmeyeceğini söyledi.

Daha sonra söz alan Av. Serhat Bucak, Beşikçi'nin tutuklanmasının anti-demokratik olduğunu ve Kürt sorunu gerçeğini dile getirdiği için tutuklandığını belirtti.

Bağımsız Milletvekili Kenan Sönmez, Beşikçi ile ilgili başlatılan kampanyayı "yeni oluşum" milletvekilleri olarak desteklediklerini ve içinde yer alacaklarını söyledi. M. Ali Eren ise, "huzurunuzda Beşikçi'ye biz kürtlere böylesine bilimsel bir çalışma sunduğu için teşekkür ediyorum" dedi.

Öte yandan 1989 Ocak ayında Türkiye'de Dr. İsmail Beşikçi'yi ziyaret eden Bremen Delegasyonu adına Bremen Eyelat Parlementosu SPD Milletvekili Barbara Noack yayınladığı çağrı metninde özetle şunları belirtti:

"Dr. İsmail Beşikçi'nin son kitabıyla bölücü akımları desteklediği gerekçesiyle tutuklanması, Türkiye'de çalışma özgürlüğünün, düşünme, düşünce ve ifade özgürlüğünün kaba bir ihlalidir.

1987 Nobel Barış Ödülü adayları arasında yer alan bir bilim adamı, sadece ve sadece bilimsel yayınlarından dolayı tutuklanıyorsa, Türkiye'de hükümet çevrelerince uzun süredir sözü edilen T.C.K.'nun 141 ve 142. maddelerinde reform çabası inandırıcı değildir.

Türkiye'de uygulanan fikir suçundan dolayı tutuklanma ve cezalandırılma çağdaş demokrasi anlayışıyla bağdaşmaz ve Türk Devletinin dış ülkelerde itibarını kırar.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi hükümlerine uyulmasını, Dr. İsmail Beşikçi'nin derhal serbest bırakılmasını istiyoruz".

Yıllardır çizilen çerçeveyi, sınırlamaları Dr. İsmail Beşikçi zorluyor, kırmaya çalışıyor. Demokrasi güçlerine düşen görev Beşikçi ile dayanışmayı yükseltmektir.

Resmi devlet politikası çıkmaz yol

◻ Enver Sezgin

Önce Cizre'de başlayan daha sonra da Nusaybin'e sıçrayıp giderek te yayılan kepenk kapatma eylemleri herkesin dikkatini bir kez daha Kürt sorununa çevirdi.

Geçen on beş gün içinde içinde sağduyulu sesler işittik. Gazeteciler ,köşe yazarları, devleti politika değişikliğine çağırdı. **Bülent Ecevit** gibi deneyimli bir politikacı daha çok baskı uyğulama ile sorunun çözülemeyeceğini belirtti. Ne yazık ki aynı sağduyuyu ülkenin üç büyük partisi gösteremedi. Hükümet partisi ANAP gibi SHPve DYP de şiddet yöntemlerini savundular. Daha sonra da Bakanlar kurulu "yeni" tedbirleri açıkladı.Bu tedbirler tüm ülkede düşünce ve düşünmeyi basın yoluyla açıklama özgürlüğünü ortadan kaldırmakta, olağan üstü hal bölgesinde yaşayan insanların ikamet etme ve yaşam güvenliğini tehtit etmektedir. Dahası gericileşme tehlikesini daha da artıracak olan ve yeni olarak sunulan bu tedbirler daha önce defalarca uyğulanmış olan tedbirlerdir.

Prof. Çetin Özek'in dediği gibi bu kanun hükmündeki kararname Takrir-i Sükûn kanunuyla benzer niteliktedir. 1925 yılında başgösteren Şeyh Sait isyanı gerekçe gösterilerek çıkartılan bu yasaya dayanılarak ağır bir sansür uyğulanmış, içlerinde Komünist parti yayın orğanı Orak Çekiç'in de bulunduğu altı gazetenin yayımına son verilmişti. Kurulan İstiklal Mahkemeleri ise çok sayıdaa Kürt'ü yarğıladı.

1934 yılında çıkarılan Mecburi İskan Yasası ise binlerce Kürt ailesinin batıya göç etmesi ile sonuçlanmış, mallarından mülklerinden edilmişlerdi.

Her uyğulandığı dönemde anti demokratik yaptırımlara kaynaklık etemiş, insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına almış bu tedbirler bugün de aynı işlevleri görecek, Kürt sorununu ise daha da ağırlaştıracaktır. IHD Başkanı Nevzat Helvacı'nın belirttiği gibi "bölgede ağır insan hakları ihlalleriolacak" ama uyğulamalar bölgeyle de sınırlı kalmayacaktır. Kürt sorunuyla ilğili görüş belirtmek daha da zorlaşacak, her demokratik talep "bölücülük tehlikesi" gerekçe gösterilerek geri çevrilecektir.

Kuşkusuz dünde, bugün de başvurulan bu anti demokratik tedbirler geleneksel yasakçı ve baskıcı devlet politikasının ürettiği tedbirlerdir. Yeni "önlem paketi" devletin geleneksel politikasından vaz geçmediği anlamına geliyor . Oysa çok kısa bir sürede bu önlemlerinde çare olmadığı görülecek ve resmi devlet politikasının çıkmaz yol olduğunu söyleyenler bir kez daha haklı çıkacaklardır. Ancak böylesi bir haklı çıkmayı kimse istemez.

KUTLU - SARGIN DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIRLAR

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın 6 Nisan'da başlattıkları süresiz açlık grevi ile birlikte, komünizmin yasallaşması mücadelesinde dramatik olduğu kadar da insancıl yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Şimdi namluya iki hayat sürülmüştür.

Son siyasal gelişmeler de göstermektedir ki, Türkiye'de on yıllardır sürdürülegelen demokratikleşme çabalarının geri döndürülmez bir temele oturtulması ve toplumun demokratik temelde yeniden yapılandırılması, komünizm tabusu başta olmak üzere tüm yasakların kaldırılmasında düğümlenmiştir. Toplumsal, politik, hukuki ve insani bütün yönleriyle açıklık ve demokratizasyon ikliminin Türkiye'de egemen olabilmesi bu kördüğümün çözülmesinden geçmektedir. Özellikle komünizm ve Kürtler üzerindeki yasağın kalkması sürdürülmekte olan toplumsal mücadelede benzeri görülmedik bir sıçrama olanaklarını yaratabilecektir.

Geleneksel devlet modeliyle iktidarlarını sürdürmek isteyenler açısından açıktır: Komünizm yasak olmayacaksa, ne yasak olacaktır? Kutlu-Sargın'ın yirmi dokuz aydır keyfi olarak içerde tutulmalarının nedeni, hemen herkesin kalkmasını istediği 141-142. maddelerle ilgili dosyanın başbakanlık kasasında unutturulması, başka nasıl izah edilebilir? Yoldaşlarımız rehin alınmışlardır.

Kutlu ve Sargın'ı desteklemek, tam da bu yüzden bir yurttaşlık sorunu, bir demokrasi ve insanlık sorunu, siyasi liderler için de giderek etik bir sorun haline gelmiştir. Politik temelde yapılan bir saldırıya, şayet politik bir cevap verilemiyecekse, Kutlu ve Sargın burjuvazinin insafına terkedilmiş olmayacak mıdır?

Siyasi liderler, yazarlar, sanatçılar, işçiler, gençler ve kadınlar tüm duyarlı insanlar bu soruya gelin hep birlikte cevap verelim!

Selçuk Çalhan
Yaşar Yiğit
Veli Gürcan

DEMOKRASİ GÜÇLERİ KUTLU-SARGIN'IN YANINDA

HÜKÜMET SUSKUN

Kutlu ve Sargın'ın ölüm orucuna başladıkları haberi, kamuoyunda bir tür şok etkisi yarattı. Herkes bir sarsıldı. Bilinçlerde, " ne kadar da haklılar" tepkisiyle "ama ya kendilerine birşey olursa?" sorusu birbirine karıştı. 141-142 ve 163 ile ilgili düzenlemenin başına gelenler, bütün TBKP'liler serbestken Kutlu ve Sargın'ın tutukluluk durumunun ısrarla sürdürülmesi bir kere daha hatırlandı. Bu haksızlığa karşı ve iki değerli politikacının yaşımın kurtarmak için yapılabilir, sorusuna yanıt aranmaya başlandı.

"Komünist değilim, onlar gibi düşünüyorum, ama onların özgürlüğünün savunmak görevim. " Birçok insan bu örnek demokrat anlayışla hareket geçti. Basın toplantıları, dayanışma eylemleri, demeçler arttıkça, kamuoyu soruna daha geniş bakmaya başladı. Sözkonusu olanın, yalnızca iki insan yada bir partinin kaderi değil demokrasinin geleceğiyle bağlı kritik bir sorun olduğu görülmeye başlandı.

TBKP'lilerin dayanışma taleplerine muhalefet partilerinin yöneticileri, Türk-İş başkanı, birçok gazete yöneticisi olumlu yanıt verdi. TBKP heyetlerinin kendileriyle görüşme taleplerinin birçok kuruluş tarafından kabul edilmesi ve gerek Ankara ve İstanbul'da, gerekse çeşitli illerde yapılan görüşmelerden sonra, Kutlu ve Sargın'ın taleplerinin haklı olduğunun açıklanmasıyla durumdaki çelişkililik daha da arttı.

Değil mi ki, Kutlu ve Sargın'ın özgürlüklerine kavuşması, komünist parti yasağının, dolayısıyla bütün demokratik haklar üzerindeki yasakların kalkmasına engel olmak için önleniyordu, oysa şimdi, TBKP, liderlerinin direnişinin kamu vicdanında bulunduğu olumlu yankıyla her geçen gün daha bir yasallık ve meşruiyet kazanıyordu. Bu olgu, dönüyor, Kutlu ve Sargın'ın tutukluluğunun sürmesini tepkisini daha da arttırıyordu.

Rejimin zayıf yanı iyi yakalanmıştı, Ya demokartisi ya demagoji ikilemi daha net gündeme gelmiş, herkes konunun yeniden gözden geçirmek gereğini duymuştur.

Ölüm orucunun ilk haftası sona ererken, Kutlu ve Sargın'ın öne sürdüğü istemleri destekleyen geniş güçler ortaya çıktı. Fakat bu birikimin henüz rejim konumunu gözden geçirmek zorunda bırakacak kadar etkili olmadığı da ortada. Hükümet, Kutlu ve Sargın'ın, ülke içinde ve dışında kabul gördüğünün bilincinde olduğu için haklılığının onların eylemine açıktan karşı çıkan bir tutum almıyor, şimdilik suskunluğu tercih ediyor. Kimi bakanlar hükümetin tutumunda savunabilecek birşey bulmanın zorluğu yüzünden, daha çok Kutlu ve Sargın'ın eylemden vazgeçmesi gerektiğini söylemekle yetiniyorlar.

Şöyle bir durumla karşı karşıyayız. Geniş demokrasi güçleri Kutlu ve Sargın'ın istemlerine hak verirken, hükümet sessiz kalmayı tercih ediyor, henüz olumlu bir adım atmaya yanaşmıyor. Hükümetin olumlu bir adım atmasını, ancak geniş demokrasi güçlerinin seslerini daha yükseltmesi, demokrasiyi kazanma görevine daha sıkı sarılması sağlayabilir. Bu olanaklıdır. Şimdi bütün çabamız, partilerin, sendikaların, öteki meslek kuruluşların, basının ve aydınların bu yönde daha aktif ve ısrarlı olmasını istemeye yöneltmeliyiz. Önümüzde fazla zaman yok. Çok hızlı ve çok soğukkanlı davramalıyız. İlk hafta yaptıklarımız, kamuoyu vicdanın hareket geçirmenin mümkün olduğunu gösterdi, eğer şimdi ikinci hafta da, daha yoğun bir çalışmaya girebilirsek akıl ve sağduyunun, demokrasi özlemini üstün gelmesini sağlamak mümkün olacaktır.

siyasi partilerin görüşleri

İç Politika Servisi - TBKP Genel BaşkanıNihat Sargın, Genel Sekreter Haydar Kutlu, 6 Nisan 1990 günü 31. duruşmadan sonra açlık grevi, ölüm orucuna başladılar. TBKP Merkez Yönetimi Ankara'da düzenlediği basın toplantısında Kutlu-Sargın'ın kamuoyu açıklamasını okudular.

Açlık grevi, ölüm orucuna başlayan Başkan ve Genel Sekreter, kamuoyunun açıklamalarında ... "141-142 ve 163. **maddelere ilişkin düzenlemelerle Komünist Parti üzerindeki yasak kalkıncaya veya kalkacağının açık işaretleri ortaya çıkıncaya kadar ve/veya daha uygun koşullarda mücadele olanaklarına sahip olacağımız tahliyemize kadar...**" ölüm orucuna başladıklarını duyurdular.

Ölüm orucunun ilk gününden başlayarak, Siyasal Parti temsilcileri, demokratik kuruluşlar, sendikalar, aydınlar, sanatçılar Kutlu-Sargın'ın istemlerini desteklediklerini açıkladılar.

Kamuoyu Kutlu-Sargın'ın yanında olduğunu açıklarken, Hükümet'in suskunluğu devam ediyor.

SHP Kocaeli İl Başkanı Ve Milletvekilleri Ortak Açıklama Yaptı

141-142 ve 163'ün kaldırılması için TBMM'ne gönderilmek üzere imzaya açılan dilekçeyi destekleme çağrısı yapan İl Başkanı K. Gençtürk ile milletvekillerin Onur Kumbaracıbaşı, Erol Köse, Ömer Türkçakal ve Rıza Sirmen'in basın açıklamaları özetle şöyle: "Tarihte ilk kez savaşla değil barışla dünya yeniden yapılanırken, Türkiye'de temel sorunların, insan haklarına saygı temelinde, barışçı demokratik yollardan çözülmesi umudu giderek zayıflatılmaya çalışılıyor. Ülke sorunlarının çözümü hala iflas etmiş soğuk savaş yöntemlerinde, askersel-polisiye yöntemlerde aranıyor... 141-142 ve 163'üncü maddelerin bir an önce kaldırılması için TBMM Başkanlığı'na gönderilmek üzere imzaya açılan dilekçeyi destekliyoruz ve tüm Kocaelileri de desteklemeye çağırıyoruz."

SHP İl Başkanı Ercan Karakaş

SHP İl Başkanı Ercan Karakaş TBKP yöneticileriyle yaptığı görüşmede "Düşünce özgürlüğü konusunda İl yönetimi olarak her zaman duyarlı olduklarını, Sargın ve Kutlu'nun tutukluluklarının sürmesinin haksızlık olduğunu ve bırakılmaları gerektiğini" belirtti. Karakaş, "ölüm orucu konusunda duyarlı olduklarını ve konuyu il yönetimine götüreceklerini" de sözlerine ekledi.

DYP İl Başkanı Orhan Keçeli

TBKP yöneticileriyle görüşmesinde "Hiçbir düşünceyi suç olarak kabul edemeyeceklerini" belirten DYP İl Başkanı Y. Keçeli, "141-142 ve 163'ün kalkmasından yana olduklarını, Sargın ve Kutlu'nun tutukluluklarının sürmesini işkence saydıklarını" söyledi. Keçeli Adımlar muhabirine yaptığı açıklamada sözlerini şöyle sürdürdü: "Şu anda TBKP yöneticisi olarak Kutlu ve Sargın'dan başka tutuku sanık yoktur. Onlar da tahliye olmalıdır. Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun özgürlüğünü istemek bir insanlık görevidir. Gün gelir aynı hadise herkesin başına gelebilir. Hak ve özgürlüklere getirilecek her türlü sınırlamalara karşıyız...

ANAP Bakırköy İlçe Başkanı

ANAP İlçe Başkanı Kadir Çoşkun kendisiyle görüşen TBKP Bakırköy İlçe yöneticilerine "Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünden yana olduğunu" ifade ederek, "141-142 ve 163 kalkmalıdır" dedi.

Yeşiller Partisi Celal Ertuğ

Yeşiller Partisi Genel Başkanı Dr. Celal Ertuğ yaptığı açıklamada "Ölüm oruçlarına karşıyım. Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun davalarını tamamen haklı buluyorum" dedi. Ertuğ açıklamasında devamla şu görüşlere yer verdi: "İnsan hakları ihlallerine karşıyız. Amaçlarında haklıdır. Araçlarında biraz yumuşamalarını diliyorum. Ölüm orucu insan sağlığını tahrip ediyor. Vücutları yorgun düşer ve beyinleri tahrip olabilir. Rica ediyorum, yalvarıyorum, lütfen bu soruna bir çözüm bulunuz. Ölüm orucuna son versinler, davalarını biz üstlenelim. Hükümet sorunu çözmek için acil somut adım atmalıdır..."

İzmit Ve Çevresi Belediye Başkanları

Aralarında Sefa Sirmen (İzmit), M. Emin Akın (Gebze), Zihni Topçu (Darıca), Salih Kösem (Eşme), Salih Gün (Tavşanlı), Avni Şirin (Körfez), Ertuğrul Akal (Değirmendere), İsmail Özkar (Kullar), İbrahim Karaosmanoğlu (Yuvruk), Abdullah Çakmak (Döngel), Musa Coşkun'unda (Uzunçiftlik) bulunduğu belediye başkanları; "141-142 ve 163'üncü maddelerin ülkemiz demokrasisine yük olduğuna inandıklarını ve kaldırılması gerektiğine inandıklarını, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın serbest bırakılmasını istediklerini" belirttiler.

DSP İl Başkanı Mehmet Sevilgen

DSP İstanbul İl Başkanı Mehmet Sevilgen; " 141-142 ve 163'ün kaldırılması için geç kalındığını söylemeliyim" dedi. Sevilgen açıklamasında devamla; "dünyanın hiçbir yerinde insanlar düşüncelerinden ötürü yargılanmıyorlar.. Bu sorun yalnız siyasal partilerin değil, onlarla birlikte sendikaların, meslek odalarının, kamu kuruluşlarının dayanışması ile çözülebilir" diye belirtti.

SP İl Başkanı Mustafa Birçiçek

SP il Başkanı Mustafa Birçek'in yaptığı açıklamada yer verdiği görüşler özetle şöyle: "Hukuk sistemimiz izah edilmesi güç bir durumla karşı karşıyadır. Kaldı ki, kamu vicdanında bu maddelerin hiçbir değeri kalmamıştır. İktidar partisi ve zamanın başbakanı olan Özal bile 141 ve 142'nin değiştirileceğini belirtmesine ve bu yönde çalışmalar yapılmasına rağmen bu durum devam etmiştir. Kutlu ve Sargın adaletsizliğin karşısında kendileri için en son mücadele yöntemine başvurulmuşlardır. Bu adaletsizliği protesto ediyorum. Haydar Kutlu ve Nihat Sargın derhal serbest bırakılmalı ve siyasal faaliyetlerine özgürce devam etmelidirler."

kamuoyundan tepkiler

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ (UAÖ) ACİL EYLEM ÇAĞRISI YAPTI

UAÖ'nün 10 Nisan tarihli acil eylem çağrısında ölüm orucu ve 141-142'nci maddeler hakkında bilgi veriliyor, Sargın ve Kutlu'yla ile dünya çapında dayanışma çağrısı yapılıyor.

BERLİN'DEN TEPKİ

Berlin'deki Senato Hükümeti ortaklarından "Alternatif Liste" adına Jürger Strohmaler imzasıyla yayımlanan ve Türkiye Başbakanı, Adalet, Dışişleri ve İçişleri Bakanlarına gönderilen mesajda; "Sayın yetkili, sizden ivedilikle politik tutukluların, bu arada Sargın ve Kutlu'nun salıverilmelerini, 141-142 ve 163'üncü maddelerin Türk Ceza Yasası'ndan çıkartılmasını rica ediyoruz.. " istemine yer veriliyor.

ULUSLARARASI ÖĞRECİLER BİRLİĞİ'NDEN AKBULUT'A TELGRAF

128 Ülkeden öğrenci kuruluşlarının üyesi olduğu ve merkezi Prag'da bulunan UÖB, "temel insan haklarına dayanarak başta Kutlu ve Sargın olmak üzere tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını" isteyen bir telgraf Başbakan Akbulut'a gönderildi.

FAC VE BATI BERLİN DEMOKRATİK HUKUKÇULAR BİRLİĞİ

(DHB) Federal Almanya Cumhuriyeti ve Batı Berlin demokratik Hukukçular Birliği Hamburg bölge grubunun yaptığı açıklamada özetle şu görüşler yer alıyor: "DHB, daha önceki dönemde de defalarca Türk Ceza Yasası'nın sözkonusu maddeleriyle ilgilendi. Resmi görüşten farklı görüşlerin cezai soruşturmasına olanak sağladığı ve bunun da sınırları belli olmadığı için biz bu yasaları devlet hukuku açısından, Türkiye için de bağlayıcı olduğuna inandığımız insan hakları ile bağdaştıramıyoruz. Biz, Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun başlattıkları açlık grevinin amaçları ile olan dayanışmamızı dile getirir, Türkiye ve ülkemiz sorumlularını Türkiye'de temel insan hakları ve demokrasiye uygun koşulların oluşması için göreve çağırıyoruz."

DIŞ BASIN

L'Humanite, Rizospastis, Morning Star, UZ, De Waarheid ve Proti de aralarında olmak üzere çeşitli yabancı gazete ve yayın organları ölüm orucuna geniş yer verdiler. L'Humanite'nin 9 Nisan günlü haberinde Fransa İnsan Hakları Birliği eski başkanı Henri Noguerес'in, "Kutlu - Sargın'ın açlık grevi devlet şiddetine karşı bir eylem olduğu için meşrudur" sözüne yer verildi.

Sendikalar Kutlu ve Sargın için özgürlük talep ediyorlar

TBKP Yöneticileri, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'la görüştüler. Yılmaz "Kendilerinin her siyasi görüşün özgürce örgütlenebilmesinden yana olduklarını, Türkiye'de demokrasinin tüm kurum ve kuralları ile yaşam geçmesi gerektiğini söyledi. Yılmaz, Kutlu-Sargın'ın ölüm orucuna gitmek zorunda olmalarından üzüntü duyduğunu ve konu ile ilgili olarak Başbakan ve Adalet Bakanı nezdinde girişimlerde bulunacağını" söyledi.

Türk Harb İş Genel Başkanı Kenan Durukan "Kutlu-Sargın'ın suçlu olduklarına inanmıyorum, neden yargılandıklarını da anlayabilmiş değilim" dedi. Durukan "Kutlu-Sargın'ın bu eylem sonuna kadar sürdüreceklerine inandığını" belirterek, "Çünkü onları iyi tanıdığımı sanıyorum" dedi.

SENDİKALAR ORTAK AÇIKLAMASI

Otomobil-İş, Kristal-İş, Deri-İş Genel Başkanları ve Petrol-İş, Özgıda-İş, Tekgıda-İş, Yol-İş, Likat-İş'in İstanbul'daki birçok şube başkanları, ve şube yöneticilerinin de aralarında bulundğu sendikacılar yaptıkları açıklamada, "düşünce, örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan, TCK'nın 141-142 ve 163 maddelerinin bir an önce kaldırılması, ölüm orucuda olan Haydar Kutlu, Nihat Sargın ve tüm politik tutukluların derhal serbest bırakılmasını istiyoruz" dediler.

Ne dediler

Adımlar Haber Merkezi (AHM) ne ulaşan açıklamalar da bir çok kurumun yanında bir çok kişi de Kutlu-Sargın'ın taleplerini desteklediklerini açıkladılar. Bize ulaşan bazı açıklamalar şunlar:

AYDAN BULUTGİL : Çağdaş bir toplum olmayı istiyorsak, demokratik hakları kısıtlayan bütün engellerden kurtulmak zorundayız. Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun demokratik hak ve özgürlükler uğruna ödemek zorunda bırakıldıkları bedel bu kadar ağırken, çağdaş ve özgür bir topluma yöneldiğimizi söylemek olanaklı mı?

HALİM SPATAR: İnsanlık ve yurttaşlık onurunun, temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine, kösteklenmesine ve savsaklanmasına karşı ölüm orucuna yatan Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'yu destekliyor, tüm değişik görüş, düşünce ve değerlendirmelerine karşın dayanışma belirtiyor, başarmalarını diliyorum.

VEDAT GÜNYOL (yazar) : Kampanya haklıdır. Katılırım.

Doç. Dr. ATAMAN TANGÖR: Düşüncesi ve siyasal görüşleri ne olursa olsun üç yıla yakın bir süredir, salt düşünce ve bir görüş etrafında örgütlenme suçu işlediler suçlamasıyla cezaevinde tutulan ve bu uygulamayı protesto için açlık grevine girişen insanlık varlığı, o ülkenin demokrasi ve insan hakları konusunda çok ilkel düzeyde bulunduğunun bir göstergesidir diye düşünüyorum.

HAYRETTİN UYSAL (Eski sosyal güvenlik bakanı): "Türkiye tam demokraki için artık bütün engellerden, tutsaklıklardan, kıyımlardan ve işkencelerden arınmalıdır. Herkes, her düşünce politik haklarının kullanabilmeli, söyleyebilmeli, yazabilmelidir. Kutlu ve Sargın hiç kuşkusuz gerçek demokrasiye, insan haklarına, adalete güvendikleri için Türkiye'ye dönmüşlerdi. Şimdi bu iki insan 141-142 ve 163'üncü maddelerin hala kalkmadığını, değişmediğini gördükleri için "ölüm orunu"na başlamış bulunuyorlar. İki buçuk yıldan beri yaşadıkları ağır tutsaklıklarını bugün demokrasi uğruna ölümleri ile noktalamaya kararlı görünüyorlar. Dünyayı ayıp olmuyor mu?.. Sargın ve Kutlu'nun bu yoldaki haklı direnişlerinin yanında olduğumu belirtmek istiyorum".

Mektuplar ... Dilekçeler...

Avukatların basın toplantısı:

Gazetemiz basına girdiği gün, İstanbul'da Basın Müzesinde İstanbul Barosu Başkanı Turgut Kazan Av. Necla Fertan Av. Rasim Öz ve bir grup hukukcunun basın toplantısı yapacağı haber merkezimize ulaştı.

Gazetemiz yayına girdiği gün, Adımlar Haber Merkezine Türkiye'nin bir çok ilinde Kutlu- Sargın'ın istemlerini destekleyen girişimler ve etkinlikler yapıldığı ve yapılacağı bildirildi siyasi partilerin il, ilçe teşkilatlarından, sendika ve demokarit kuruluşlar basın toplantısı yaparak 141, 142 ve 163' ün bir an önce kaldırılmasını talep ettikleri yolundaki açıklamaları devam ediyordu.

Parlamenterlere mektup,

TBKP Merkez yönetimi, tüm parlamenterlere bir mektup göndererek ölüm orucundaki iki politikacının tutukluluğuna son verilmesi ve 141-142 ve 163 konusunda girişimde bulunmaları çağrısı yaptı.

Devlet Başkanlarına Çağrı

TBKP Başkan Yardımcısı, Mehmet Karaca, Genel Sekreter Yardımcısı Osman Sakalsız, ABD ve SSCB Devlet Başkanlarının da aralarında bulunduğu, Çekoslovakya, Fransa, F. Almanya, Almanya Demokratik Cumhuriyeti, Devlet Başkanlarına çağrıda bulundular. Karaca ve Sakalsız gönderdikleri mesajda, "Türkiye'nin sorunlarının barışçı ve demokratik yollardan çözülmesi için yaşamlarını ortaya koyan Sargın ve Kutlu'nun haklı taleplerini destekleyeceğinizi ve bu konuda gerekli girişimleri yapacağınızı umuyoruz" dediler.

Hukuk Çelişkisi Birkez Daha Sergilendi

200 aşkın TBKP üye ve yöneticisi, Ankara DGM savcılığına dilekçe ile başvurarak Sargın ve Kutlu ile aynı parti üyesi olduklarını, komünist olduklarını açıklayarak, bu garip hukuk çelişkisini bir kere daha ortaya sermek istediler. Ancak, Ankara DGM bu kez, Ankara'ya gelecek olan TBKP'lileri Ankara'ya sokmadı, yarı yolda durdurtarak geri çevirdi.

Dayanışma Standı

Bakırköy Karya Kültür Merkezinde ve Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda Dayanışma Standı açarak, "141-142 ve 163 kaldırılmasını için" imza topluyorlar.

Aydınların destek eylemleri

Adımlar Haber Merkezi'ne ulaşan en son haberlere göre, Kutlu-Sargın'ın ölümü orucu için, Zihni Anadol, Hasan Kıyafet, Alaattin Orhan, Bülent Habora, Süleyman Şahin'in açlık grevine başladılar. 48 saat dönüşümlü olarak başlatılan destek açlık grevine 2000'e doğru dergisinde sürüyor. Aydınların açık grevini, Dr. Erdal Atabek, M. Ali Aybar, Rasih Nuri İleri...nin de aralarında bulunğuğu bir çok kişi ziyaret ediyor. Ziyarete gelen Şahap Balcıoğlu rahatsızlık geçirdi.

Sanatçıların basın açıklaması

12 Nisan günü sanatçılar bir basın açıklaması yaparak "düşünce, örgütlenme özgürlüğünün üstünde ki antidemokratik maddelerin kaldırılmasını" istediler. Sanatçılar "Başta TBMM olmak üzere Türk Devleti'nin yargı ve yürütme organlarından bu ülkeni yurttaşı ve sanatçısı olarak, sivil ve demokratik bir düzenin köklü bir biçimde kurulmasını talep ediyoruz" dediler.

Basın açıklamasına şu sanatçılar imzaladı.

Onat KUTLAR
Genco ERKAL
Aytaç ARMAN
Yusuf KURÇENLİ
Tarık AKAN
Yaman OKAY
Halil ERGÜN
Ali ÖZGENTÜRK
Ergin AYÇA
Gülsen TUNCER
Barış PİRHASAN
Hale SOYGAZİ
Atıf YILMAZ
Rutkay AZİZ
İlyas SALMAN
Şerif GÖREN
Nur SÜER
Muzaffer HIÇDURMAZ
Talat BULUT
Perihan SAVAŞ
Yılmaz ZAFER
Şahika TEKAND
Yavuzer ÇETİNKAYA
Mahinur ERGÜN
Korhan YURTSEVER
Al POYRAZOĞLU
Lütfü AKAD
İrfan TÖZUM
Şahin KAYGIN
Atilla CANDEMİR
Zeki ÖKTEN
Bilge OLGAÇ
Necla NAZIR
Menderes SAMANCILAR
Ahmet SEZEREL
Sebahattin ÇETİN
Nazam ÖZER
Kuzey KÖKTÜRK
Murat SOYDAN
Bülent BİLGİÇ
Eray ÖZBEL
OktaPEKMEZOĞLU
BaturAHÇIOĞLU
Ahmet KAYA

ROLÜMÜZÜN ÖNEMİNİ KAVRAMALIYIZ

6.4.1990 Cuma günü saat 15.45'den bu yana Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde ölüm orucu

eylemini sürdüren TBKP Başkanı Dr. Nihat SARGIN ve TBKP Genel Sekreteri Haydar KUTLU'nun

TBKP örgütlerine, üyelerine, yandaşlarına 10 Nisan günü gönderdikleri mesajı

Sizlere ilk kez doğrudan sesleniyoruz. Daha önceleri zaman zaman bu gereksinimi şiddetle duyduk. Bu anlarda sizlerin yanıbaşında olup sizlerle her konuyu enine boyuna görüşebilmeyi ne kadar istedik. Yazmaya gelince bu hiçbir zaman yüzyüze görüşmenin, diyalogun, karşılıklı görüş alışverişinin yerini tutamayacak tek taraflı bir monolog durumundadır. İster istemez, şimdi olduğu gibi. Üstelik partimizde sürmekte olan tartışmalara doğrudan bir müdahale olarak algılanabilir, kaygısı da çekingenliğimizi artırıyordu. Yüzyüze görüşme umudunu sürekli canlı tutarak yazmayı da hep erteledik ve gerekli son ana sakladık. Şimdi artık bu noktaya gelmiş olduğumuzu sanıyoruz.

Sizlere, süresiz açlık grevine, ölüm orucuna gitmeye neden gerek duyduğumuzu, bu vesileyle partideki bunalımla ilgili görüşlerimizi ve çözüm konusundaki önerilerimizi aktarmak, düşüncelerimizi sizlerle paylaşmak dileğindeyiz.

Ölüm orucu sözü dramatik çağrışımlar yapabilir, fevri bir çıkış ya da bir fantazi olarak algılanabilir belki. Ama bu gerçek değil. Bu karar yenilerde ve acele verilmedi. Uzun uzun düşünüldü, enine boyuna irdelendi, getirip götürecekleri tartışıldı, değerlendirildi. Ve de iktidar için sürpriz etkisini gözden kaçırmaksızın olabildiğince sondajlarla diğer görüşlerden yararlanılmaya çalışıldı.

Bu eylem elbette dramatiktir; ama gelişmeler de o ölçüde dramatik boyutlarda olmasaydı asla buna girişmezdik. İkimiz de serüven peşinde koşacak tipler değiliz. Nasıl bir yol seçtiğimizin yeterince farkında olacak kadar da deney sahibiyiz.

Şunu da ekleyelim; bu eylemimizin parti içi sorunlarla ve süregiden tartışmalarla, bu sorun ve tartışmaları yakından izleyebilmek, görüşleri doğrudan öğrenebilmek ve kendimizinkileri doğrudan iletebilmek, etkilenmek ve etkileyebilmek için mekân birliğini sağlama özlemi dışında ilgisi yok. Sorunlarımızın son noktada partimizin iç dinamikleriyle çözülebileceğine baştan beri inandık, inanmaya devam ediyoruz. Nitekim, belki henüz yeterince farkedilemiyor ama bunalım kendi çözümlerini üretmeye başladı bile. Bunu seziyoruz. Ayrıca birleşik partimizi, farklı görüşler taşıyor olsalar da azımsanmayacak sayıda yoldaşımızı bizzat, tek tek yakından tanıyoruz. Duruma çözüm bulunacaktır.

Eylemimizin parti için bunalımla doğrudan ilgisi yok ama partimizin, marksist solun geleceği ve en geniş birliği ile yakın ilgisi var. Eylemimizin dolaysız hedefi tıkanma tehlikesi içine giren demokrasiye geçiş-demokratikleşme sürecinin önünün açılması için etkili müdahale ve antidemokratik uygulamaları protesto ile kendi özgürlüklerimizi taleptir.

Türkiye'de son aylarda gericileşme süreci belirginleşti. 12 Eylül'ün ilk günlerini aratmayan bir manzara giderek politik yaşama egemen oluyor. İşçilerin hak istemleri şiddetle bastırılıyor, öte yandan Çeltek işçilerinin ölümlerinin hesabını soran yok. Tütün üreticilerinin haklı protestolarına tutuklamalarla yanıt verildi. Üniversiteler yeniden polis çemberi içine alındı. Cezaevleri ağzına kadar dolu, tutuklamalar, işkenceler, hukuk dışı yargılamalar şiddetlenerek sürüyor. Doğuda ilan edilmemiş bir savaş var. Terör yeniden tırmandırılıyor. Enflasyon, hayat pahalılığı tırmanışta.

Ülkemizin ekonomik, sosyal, kültürel bir dizi sorununun çözülmesinin politik rejimle bağlı olduğu artık apaçık görünür hale geldi. Bu sorunların hangi yöntem ve yönetim biçimiyle çözüleceği sorusu politik rejim sorusudur.

Çözümler geleneksel baskıcı devlet politikalarında, parlamento ve hukuk dışı yollarda mı aranacak, militarist-polis yönetimi yeniden ağır mı basacak, yoksa barışçı, demokratik yollardan hoşgörü ve diyalog politikalarıyla hukuka bağlı demokratik parlamenter, çoğulcu katılımcı bir yönetim biçimiyle mi? Bu sorular sivil yönetim mi, askeri yönetim mi sorusuna indirgenebilir.

Bu sorulara yanıt getirmeden ülkenin hiçbir temel sorunu çözülemez.

Politik rejim sorunu ise tepeden değil geniş bir demokratik katılımla çözülebilir. Bunun olabilmesi için önkoşul ülke sorunlarının çözümü üzerinde toplumun özgürce düşünebilmesi önündeki engellerin temizlenmesidir.

Özgürce düşünemeyen bir toplum sorunlarına çözüm üretemez. Çözüm getirecek aydın, bilim adamı, işçi ve emekçi sınıfların, partilerin demokratik kurum ve kuruluşların çözümleyici potansiyelleri bugüne kadar hep dışlandı. Sorunların tartışılması şöyle dursun, bilimsel çalışmalara konu edilmesi bile yasaklandı. Bunun, en son örneği; Kürt sorununu inceleyen bilim adamı İsmail Beşikçi'nin tutuklanmasıdır. Ama bu yasakçı kafa, sorunların daha da ağırlaşarak bugün ülkenin politik gündemini oluşturmasını önleyemedi.

Türkiye'nin gündemini artık doğrudan politik rejimin temel sorunlarını oluşturan düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü, insan hakları, komünist partisinin özgürlüğü, Kürt halkının özgürlüğü, din-laiklik sorunu, ordu sorunu, dış politika ve ulusal güvenlik sorunları oluşturmaktadır. Bu sorunlar aynı zamanda baskıcı-vesayet rejiminin tabularıdır. Bu tabular yıkılmadan diğer ekonomik, sosyal, kültürel sorunların çözümü artık imkansızdır.

Görülebileceği gibi, bütün bu temel sorunların başında da düşünce özgürlüğü geliyor. Bu nedenle 141,142 ve 163. maddelerin kaldırılması, demokrasiye geçişin ve demokratik politik rejimin ilk ve önemli adımı olmaktadır. Bu tabunun yıkılması diğer tabuların yıkılmasını da getirecektir.

Diğer yandan, bugün toplumda oluşan geniş destek nedeniyle en kolay yıkılabilecek tabu, kalkabilecek kadar olgunlaşmış yasak da budur; TCK'nın 141,142,163. maddeleri ve komünist partisi üzerindeki yasaktır.

Bu yasak duvarının delinmesi, toplumda oluşan karamsarlık bulutlarını dağıtabilir, yeni bir başlangıç yapılabilir, bunalan toplum özgürlük esintisiyle daha ileri gidecek gücü kendinde bulabilir. Bu adımı, zindanların boşaltılması, Kürt halkının varlığının ve özgürlüklerinin tanınması, yeni demokratik anayasanın izlemesi ülkeyi tehlikelerden uzaklaştırıp düzlüğe çıkaracaktır. Ya özgürlük, ya baskıcı-vesayetçi rejimin devamı; bir üçüncü yol yoktur.

Oysa görünen nedir: Hükümet bu önemli demokratikleşme adımını atmakta ayak sürümekte, parlamento muhalefeti destek vermekle birlikte konunun politik önemi üzerinde yeterince durmamaktadır. Marksist soldaki kimi görüşler ise birlik sorununu, sanki birbirinin karşıtıymışcasına bu çok önemli politik mücadelenin karşısına koyabilmektedir. (Hatta partimizde de son zamanlarda bu konuda kafa karışıklığının ortaya çıktığı görülüyor.)

Bu durumda, bu köklü demokratik dönüşüm doğrultusunda, konunun doğrudan tarafı ve baştan beri ısrarlı takipçisi olarak en başta, en önde görev bizlere düşmektedir. İşte başladığımız ölüm orucu etkili, sarsıcı niteliği ile bizzat ve de usul peşinden sürükleyeceği örgütlü destek hareketleri ile hem konunun yeniden ve en sıcak biçimde kamuoyunun gündeminde canlanmasını sağlamak, hem de bu yolla iktidara, sayısız söz ve vaadlerine karşın geri durduğu adımı attırmak hedefini gütmektedir. Örgütlü destek hareketleri denildi. Başarı için bu şarttır. Ve eyleme girişmeden bu şartın gerçekleşeceği veri kabul edilmiştir. Çünkü bu konuda demokratik kamuoyuna, ama hepsinden her şeyden önce parti ve onu oluşturan bireyler olarak siz yoldaşlarımıza güveniyoruz.

Yoldaşlar,

Olayların gelişimi birlik, yasallık, yenilenme hedefiyle ülkeye dönüşün ne denli önemli olduğunu ve zamanında yapıldığını apaçık ortaya koydu. Ülkeye dönerken, Türkiye'nin önünde demokratik gelişme olanakları olduğu kadar tehlikelerin de varolduğunu, eğer bir an önce 12 Eylül öncesinden daha geniş çoğulcu, katılımcı bir demokrasiye geçilemezse Türkiye'yi ciddi tehlikelerin beklediğini söylemiştir. Demokratik olanakların hızla değerlendirilebilmesi için tabuların yıkılması, demokratik istikrarın yolunun açılması, köklü bir zihniyet değişikliğinin gerçekleşmesi, uygarca ilişkilere dayalı yeni bir politik kültürün yeşermesi doğrultusunda politik gelişmelere etkili bir müdahale ve demokrasiye geçişte kendi rolümüzü oynayabilmek için döndüğümüzü söylemiştik. Eğer TİP-TKP birliği adımını atamamış ve kendimizi yenileme sürecine sokamamış olsaydık kamuoyunda kazanmış olduğumuz bugünkü desteği ve düşüncelerimizin, partimizin meşruiyetini sağlayamazdık. Tüm hatalarımız, eksiklerimiz, zamanı iyi kullanmadığı gösterdiğimiz beceriksizliklere rağmen TBKP, ülkenin politik gündemine girdi ve toplumda tabuların yıkılması yönünde önemli bir zihniyet değişikliğini gerçekleştirdi. Artık her şeyi bu kazanım temelinde görme durumundayız.

Politik süreçlere müdahale deneyimimiz şu gerçeği bir kez daha kanıtladı. Doğru, somut, haklı bir politika doğru yöntemlerle ve zamanında uygulanırsa büyük sayısal güce sahip olmaksızın da sonuç alınabilir. Davamızın haklılığına kuşku yok. Sürdürdüğümüz mücadele yöntemi ise meşru, kararlı ve uygarca oluşu ile karşıtlarımızın dahi saygısını kazanmış bulunuyor. Sağ partilerden gelen "TBKP ile aynı masaya oturmaktan onur duyuyoruz" sözleri bunun kanıtıdır.

Partimizin oynadığı rolü abartma niyetinde değiliz. Ama rolümüzün önemini kavrayamazsak halkımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getiremeyeceğimizi, başarılı olamayacağımızı da bilmeliyiz. Marksist sol hareket içinde onlarca yıldır süren bölünme sürecinde TİP-TKP birliği ile ilk kez somut bir birlik örneği verildi. Bununla kalınmadı, ülkenin geleceğinde, hiç de marjinal etki sayılmayacak derecede rol oynandı. Ülkemizde demokrasi, insan hakları sorunları sokaktaki insandan, Avrupa Parlamentosuna kadar yayıldı ve ülkemizde bir "düşünce suçu, düşünce özgürlüğü sorunu" olduğu gösterilebildi.

Hiçbir mücadele, hiçbir önemli hedef coşku ve heyecan olmadan kazanılamaz. Bize bu duyguyu kazandıracak şey insani ideallerimizin yanı sıra oynadığımız bu somut rol ve elde ettiğimiz kazanımlardır. İşte bunlar Marksist sol olarak ülkemizin demokratik yenilenmesinde oynayabileceğimiz pozitif rolü de ortaya koyuyor.

Yoldaşlar;

Politik kültür, demokrasi kültürü yalnızca lafla yaratılabilecek bir şey değil. Bir ülkede bireyler her şeyden önce insan olma bilinciyle, yurttaşlık bilinciyle hak ve özgürlüklerine ve ülkenin geleceğine kararlılıkla sahip çıkmazlarsa o ülkede demokrasi kökleşemez. Ülkemizde demokrasinin zayıflığı sosyo-ekonomik, tarihsel nedenlerin yanı sıra demokrasi kültürünün zayıflığına da bağlıdır.

Bu nedenle ülkemizin demokratik yenilenmesi, politik rejimin demokratikleşmesi ile birlikte yeni bir politik kültürün doğmasıyla başlayacak ve devletin demokratikleşmesi sürecinin derinleşmesiyle gerçekleşecektir.

Burada Komünist Partisinin rolü dışında tek tek komünistlerin, marksistlerin ve bir insan olarak bireyin rolü önemlidir. Haksızlıklara, baskıya, sömürüye birey olarak başkaldırmayı, tek başımıza kalsa da mücadeleyi göze almadıkça yeni politik kültürden sözetmek fazla anlam taşımayacaktır.

Bildiğiniz gibi TBKP Başkanı ve Genel Sekreteri olarak, hala uygulanması yoğun olmasa da sürdürülen TCK'nın 141 ve 142. maddeleriyle tutuklu olarak 2,5 yıla yaklaşan bir süredir yargılanıyoruz. Bu yargılama kamuoyu vicdanına ters düşmesinin yanı sıra hukuk dışıdır. Türkiye'nin altına imza attığı ayrıca iç hukukunun bir parçası haline getirdiği insan hakları sözleşmelerinin apaçık ihlâlidir. Ayrıca, 29 aydır sürdürülen tutukluluk durumumuz mevcut infaz yasasının şartlı tahliye hükümlerine göre altı yıla ulaşan bir ceza niteliği aldı. Her geçen gün bu ceza süresi katmerlenmektedir. Kaldı ki, yargılama ve tutukluluğumuzun bu biçimde sürdürülmesinin yalnızca özel politik amaçların dışında bir izahı kalmamıştır. TBKP üst yöneticileri olarak, yalnızca ikimiz için tutuklu yargılamanın sürdürülüyor olması bunun kanıtıdır.

Bu apaçık hukuk ve insan hakları ihlaline, göz göre göre sürdürülen haksızlığa sessiz kalmamız mümkün değildir. Bu tür baskılarla partimizi özgürlük hedefinden vazgeçirmeyi düşünenlere, bu düşüncelerinin ham hayal olduğunu göstermek ve baskılara boyun eğmeyeceğimizi kesin ve nihai olarak anlatmak gerekiyordu. Bu da giriştiğimiz eylemin ikinci nedeni oldu.

Kardeşler;

Politik bunalımın derinleşmesine paralel partimiz içinde de bunalım baş göstermiş bulunuyor. Bu bir rastlantı değildir. Birliğin noktalanmasından önce her iki parti yönetimi ortak toplantısında TİP-TKP birlik sürecinin tamamlanabilmesi ve komünistlerin daha geniş birliğinin gerçekleşebilmesi için yasallığın

Devamı 15. sayfada

Nihat Sargın'ın 31.Duruşmadaki Konuşması

TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİKLEŞMESİNE KATKIDA BULUNUYORUZ

TBKP Başkanı Nihat Sargın 31. duruşmada söz alarak özetle şunları söyledi:

29 aydanberi tutuklu olarak yargılanmaktayız. Bugün 31. oturum, sorgularınızın tamamlandığı 9. oturumdan itibaren müdafilerimiz her oturum sonunda, tahliyemizle ilgili olarak defaatle söz aldılar. Sayısız belge, argüman, kanıt ve gerekçe ile tutukluluğumuzun devamının hukuken niçin olanaksız olduğunu, tahliyemizin gerekliliğini sayısız kez ısrarla dile getirdiler. Tutukluluğumu-zun devam gerekçesi olarak her sefer heyetinizin gösterdiği "suçun tarif ve mahiyeti, tevkif sebep ve tarihi" ve "dosya kapsamı" ibarelerinin anlamsızlığı ortaya kondu.

Davamız açıldıktan sonra Türk Hukuk yaşamında konu ile doğrudan ilgili iki önemli gelişme olmuştur.

- Anayasa Mahkemesi, SP hakkında verdiği kararda Anayasanın 14. maddesini yorumlamıştır.

- İnsan hakları Komisyonu'na bireysel başvuru kabul edilmiş, daha sonra buna İnsan Hakları Divanı da eklenmiştir.

Bunlardan birincisi, TCK. 141. maddesini doğrudan ilgilendirmekte ve onun da yeni bir gözle ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Nitekim dosyada örneği görüldüğü üzere bilirkişiliklerinden kuşku duyulmayacak profesörler, bu karardan sonra artık, düşünce özgürlüğü ve komünist partisinin yasallığı konusunda 141. ve 142. maddelerde yeni bir düzenlemeye gerek kalmadığını, sorunun da kararla çözümlenmiş olduğunu bilimsel olarak ortaya koymuşlardır. Bu durumda, iddianamede hakkımızda esas teşkil eden 141. madde ile ilgili suçlamaya maddeten olanak kalmamıştır. O halde ortada suçlanabileceğimiz bir suç mevcutmuşcasına tutukluluğumuzun devamına karar verilmesi açık haksızlıktır.

Güncelleşen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne gelince; yasa hükmünde olduğuna, ayrıca 82 Anayasası dahil, gerekçesinede doğrudan bu sözleşmeye atıfta bulunarak 2. maddesindeki insan haklarına saygılı ibaresinden Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesi ile bu sözleşmenin kastedildiğini açıkladığına göre, bu sözleşmenin maddeleri buna göre değerlendirilme durumundadır. 141. ve 142. maddeler açık sözleşme hükümlerine göre zımnî değişikliği zorunlu kılmıştır. Bu durumda da, iddianamenin öngördüğü biçimde 141. madde uygulamasına olanak kalmamıştır.

Gene Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, tutukluluk süresi olarak, uygulamalarla daha da netleşen ve pekleşen bir "makul süre" kavramı getirmiştir. Davamızda bu sürenin nasıl kat kat aşılmış olduğu duruşmalarda örnekleriyle belirtildi.

Nihayet, düşünce özgürlüğü ve Komünist Partisi'nin yasallığı ve bu kapsam içinde 141. ve 142. maddelerin kaldırılması konuları cumhurbaşkanı, başbakan, ilgili bakanlar, profesörler, yazarlar vb. tarafından sayısız kez dile getirilmiş, devlet tarafından özellikle tahrik edilmiş tartışmalarda, açık oturumlarda en yetkili ağızlar konuyu her boyutta incelemişler, kamuoyu yoklamaları ve anketlerin gösterdiği üzere, uzun yılların antipropagandasının birikimine karşın 141. ve 142. maddeler kamu nezdinde çoktan kadük olmuşlardır. Maddelerin hala sürdürülen uygulamaları ise özellikle davamız vesilesiyle kendini gösterdiği üzere kamu vicdanını yaralayıcı açık haksızlık vasfını kazanmıştır.

Gelişmeler bununla da kalmamış, iktidar partisi milletvekillerinl 141 ve 142. maddeyi değiştirerek madde metnine "cebir" unsurunu ekleyen teklifi ile, ana muhalefet partisinin her iki maddeyi yürürlükten kaldıran teklifi Meclis komisyonundadır. Parlamentodaki diğer muhalefetin lideri Demirel de son günlerde arkadaşlarımızla görüşmesinde "DYP'nin bu maddelerin kaldırılması için tutumunu deklare ettiğini" açıkladıktan sonra doğrudan bizim durumumuzla ilgili olarak "Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın yargılanmalarının tutuklu olarak sürmesine hiçbir anlam veremediğini" belirterek "onlara mahkum olmadan ceza çektiriliyor" demiştir.

İnfaz için tahliyeye gidilmemesi açık haksızlıktır.

Son sıralardaki uygulamalar da bu açık haksızlığı tümüyle göze batar hale getirmiştir. 8 Aralık 1989'dan bu yana yüzü aşkın arkadaşımız muhtelif il ve ilçelerde durumlarını, yani TBKP yönetici ve üyeliklerini, eski TİP ve TKP üyeliği ile birlikte açıkça deklare ederek basın toplantıları düzenlemişlerdir, veya yurt dışından gene aynı açıklık ve netlikle durumlarını belirterek ülkeye dönmüşlerdir. Haklarındaki kovuşturma ve davalar ise, ya doğrudan tutuksuz veya sorgularından hemen sonra tahliye olmuş olarak yürütülmektedir. İstanbul DGM'de böyle olmuştur. İzmir'dekinde böyle, Konya'dakinde böyle. Dahası var: TİP, bugün de TBKP yöneticisi olan, bunu da ifadelerinde açıklıkla dile getirmiş olan bir arkadaşımız, birkaç gün aynı koğuşta birlikte kaldıktan sonra bizzat sizin, heyetinizin kararıyla tahliye olmuştur.

Dahası da var! Son kez İzmir'de yargılanan arkadaşlarımız ise DGM savcısının "basından da izlendiği gibi TCK'nun 141 ve 142. maddeleri üzerinde bir değişiklik tasarısı olduğu ve Başbakanlıkta bulunduğu, büyük ihtimalle değişikliğin lehte olabileceği, sanıkların sorgularının yapılmış olması vb. gerekçesiyle tahliyelerini istemesi ve Mahkeme'nin bu talebi kabulü ile tahiye olmuşlardır.

Bu uygulamalar ortada iken ikimiz, yalnızca ikimiz için şimdiye

kadar tahliye cihetine gidilmemiş olması çok açık haksızlıktır. Bu haksızlıklar yapılmamalıydı, ama yapılmıştır. Otuz oturumdan beri ısrarla yapılmıştır. O zaman akla ister istemez şu soru gelir: O halde bu ısrarın arkasındaki gerekçe nedir? Hukuki olmadığına göre ve yalnızca ikimizi hedef aldığına göre bu gerekçe ne olabilir, nasıl nitelenebilir? Uzun süreden beri kafamı kurcalayan soru budur.

Politik bir davada "kişisel taraflılık ve peşin yargılılık" mı? Bu gerekçe tarafımızdan ileri sürüldü ve heyetiniz reddedildi.

Bu durumda kendimi bir tutuklu olarak değil de bir rehin olarak algılıyor olmam doğal karşılanmalıdır. Belli bir politik fidye veya o anlama gelecek biçimde bir olgunun gerçekleşmesi için, tarafımdan o fidye ödeninceye, o olgu gerçekleşinceye kadar rehin tutulan kişi. Hatta o fidye ve olguları tahmin bile edebiliyorum.

Sayın Yargıçlar,

Benim burada kısaca ele almaya ve sonuçlandırmaya çalışacağım, ikimizle ilgili soruşturma ve davanın doğrudan neden olduğu davalardır.

Dava artık son aşamasındadır.

Birincisi, hele son "Demiral olayı"ndan sonra artık herkesçe bilinmektedir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na gözaltı süresinde gördüğümüz yasa ve insanlık dışı uygulamalar ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı davranıldığından dolayı Hükümet aleyhinde açtığımız davadır. Çok ilginç gelişmeler gösteren bu davanın safahatı hakkında herkesçe bilinenlerin ötesinde özel bilgilerimize dayalı olarak açıklamada bulunmamak üzere söz verdik. Sözümüzü tutmaktayız. Bundan dolayı, ilginç ve ilginç olduğu kadar da ilgililer için uyarıcı bu safahat hakkında birşey söyleyecek değilim. Yalnız şunu belirtmek istiyorum: Dava artık son aşamasındadır, bu ay içinde yapılacak son bir incelemeden sonra önümüzdeki bir iki ay içinde herhalde karara bağlanmış olacaktır.

Bugüne kadarki seyri içinde bu davanın iktidarın nasıl başını ağrıttığını izleyenler, yalnızca gazete haberlerinden bile yakınen bilmektedirler. O zaman kararın çok daha büyük başağrılarına neden olacağını kestirmek ise zor olmasa gerektir. Son gelişmeler arasında oldukça ayrıntılı olarak basına yansımış tek bir tanesini hatırlatmakla yetineyim: Savcı Demiral olgusu: Avrupa İnsan Hakları Divanı'nda görevli Türk yargıcı sayın Feyyaz Gölcüklü'nün durum hakkında "kabadayılık" saptamasında bulunduğunu gazete yazıyordu. Sayın Gölcüklü"nün neden dolayı bu saptamada buluduğu açık. Ama kanımca eğer bir niteleme gerekiyorsa, bir saptamada bulunulacaksa bunu kabadayılık değil, "korku" sözcüğü ile ifade etmek yerinde olacaktır. Korku, dağları bekleyen korku.

Tırnak içinde "tanık" sıfatıyla verilecek bir tek ifadeden sonra, bugünkü şaibeli durumu, kat kat şaibeli kılma korkusu. O günlerde gazetelere sütun sütun verilmiş açıkmaları şimdi açıklıyamama, dava dosyasındaki altı imzalı mühürlü belgeleri görmezlikten gelememe, gözaltı süresi konusunda olduğu gibi anayasanın, yasaların amir hükmünün nasıl, hangi güçle çiğnenebildiğini ortaya koyamama korkusu; korku, dağları bekleyen korku. Herhalde kimse sayın Demiral'ın yerinde olmak istemeyecektir.

Evet, görünen, bu davanın, iktidarın ve doğrudan ilgililerin sürekli başağrısını daha da ciddi ve çekilmez kılacağıdır.

Aynı biçimde yeni başağrılarına yol açmaya aday diğer bir dava da tutuklulukta makul sürenin aşıldığına ilişkin olarak aynı komisyon'a yaptığımız ikinci başvurudur. Birincisi, gözaltı süresi ile ilgiliydi ve karşı tarafı hükümetle birlikte doğrudan DGM savcıları ve güvenlik güçleri oluşturuyordu. İkincisinde ise hükümet'le birlikte konunun doğrudan muhatabı kaçınılmaz biçimde heyetiniz olacaktır. Esas olarak dosya incelemeleriyle sonuca varacağı için herhalde ilki kadar uzun da sürmeyecektir. Ancak tamamen olağanüstü bir önlem olarak yasada yer almış; o kadar ki bir tutukluluk süresinin 30 günü aşmaması ayrı ayrı maddelerle güvence altına alınmış, ancak yeniden dosyanın incelenmesi ve yeni değerlendirme sonucu ve gene ancak 30 gün süreyle olanak tanınmış tahliye kurumunun, sözcüğün tam anlamıyla kötü kullanılarak, güya her ay yeni bir kararla uzatılıp, bazen o gereğe aldırmadan yıllar boyu tutuklu bırakılmanın, bu yaygın futursuzluğun önlenme yolları ortaya konacaktır. Velhasıl bu dava da yakın uzak ilgililerin uykularını kaçırmaya şimdiden adaydır.

Türkiye'nin demokratikleşmesine katkıda bulunuyoruz.

Yurda dönerken üstlendiğimiz görev, çok kısaca Türkiye'de demokratikleşmeye katkıda bulunmak olarak özetlenebilir. Geldiğimizden bu yana, doğrudan ve dolaylı katkımızla gelinen yol, hepsinden önemlisi bu sorunun kamuya mal oluşu, biraz önce belirttiğim başvurular dolayısıyla şimdiden ortaya çıkan düzenleme zorunlulukları ve diğer demokratik veriler, salt hukuksallığın ötesinde sosyo-politik gelişlere, içinde bulunduğumuz koşulların, görevimizi yerine getirmemizi engelleyemediğini ortaya koymaktadır.

Evet, görevimizi yapıyoruz. Türkiye'nin demokratikleşmesine katkıda bulunuyoruz.

Ve de, dost düşman yakın uzak, taraf karşı, ilgili bilgili herkes bu ölçüt, bu çerçevede durup düşünme, düşünüp değerlendirme durumundadır ki, görevimizi yapmaktayız. İçinde bulunduğumuz koşullar her ne olursa olsun en son olanağımızın en son noktasına kadar değerlendirmede kararlıyız, azimliyiz.

Görevimizi yapıyoruz, yapmaya devam edeceğiz.

Haydar Kutlu'nun 31. duruşmadaki konuşması

ADI KONULMAMIŞ SORUNUN ÇÖZÜMÜ MÜMKÜN MÜ?

TBKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu son duruşmada DGM'ye müdahele ederek söz aldı ve özetle şunları söyledi:

Geçen celsede heyetiniz dava dosyasının 4. klasöründe yeralan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği ile ilgili, altında TİP ve TKP'nin imzaları bulunan belgelerin okunmasına geçti. Bu belgelerde diğer konuların yanısıra ağırlıkla Kürt sorunu yer alıyordu.

Heyetiniz, daha önce okunan her belgeden sonra bize söz verileceğini o celsede söz verileceğini karar altına aldığı halde karara uygun davranmadı ve söz vermedi.

Kürt ulusal sorunu yalnız bugünün sorunu değildir. Geçmişin olduğu kadar geleceğin de sorunudur. Geçmişin sorunu demek kökleri tarihe uzanan bir sorun demektir. Gerçekten de bu problem Osmanlı'dan devralınmış ama bugüne kadar çözümlenmemiş bir problemdir. Bu gerçek de bu sorunun ulusal nitelikte bir sorun oduğunu görmemize yeter. Aynen bir Kıbrıs, Ege sorunu gibi herkesi, hepimizi ilgilendiriyor. Zira bu sorun bir dış sorun değil iç sorundur. Aynı topraklarda yaşayan tarihte de günümüzde de kader birliği yapmış, her zaman kardeşçe barış içinde yaşamış iki halkın sorunudur.

Sorun hem ulusal hem de bölgesel bir sorundur.

Kürt sorunu aynı zamanda bölgesel bir sorundur. Kürtler yalnız Türkiye'de değil İran, Irak ve Suriye'de de yaşıyor, fakat en yoğun olduğu ülke 10 milyonu aşkın nüfusla Türkiye'dir. Dünyamızda hiç bir bölgesel sorun o bölgeyle sınırlı kalamaz, kalmıyor. Bu nedenle kürt sorunu uluslararası bir sorundur ve bu yüzden insan hakları ve diğer uluslararası kuruluş ve platformların ve çeşitli devletlerin ilgisini çekiyor.

Kürt sorunu Türkiye için yalnız ulusal bir sorun değil sosyal bir sorundur da. Dün belki yeterince görülmüyordu ama bugün görülüyor. Bu sorun yalnız kürtlerin yaşadığı bölgelerin ekonomik sosyal sorunlarını değil, Türkiye'nin bütününün ekonomik, sosyal, politik ve kültürel sorunlarını ilgilendiriyor.

Kısaca karakterine, özelliklerine değinmeye çalıştığım, ki üzerinde bunca zamandır düşünülmesi, konuşulması, tartışılması ve dahası bilimsel araştırmalara konu yapılması yasaklanan bu konunun ne olduğu görülsün. Yıllardır, anlamsız ve anlaşılmaz bir tutumla uygulanan "Kürt yoktur" politikasının, bu devlet politikasının yanlışlığı görülsün istiyorum.

Sevindiricidir ki kamuoyunda Kürt gerçeği ve sürdürülen politikaların yanlışlığı giderek hızla anlaşılıyor. Ama bir düşünelim, varolan bir gerçeği göz göre göre yok saymaya dayalı bu politikalar nelere maloldu, nice eziyetlere, işkencelere, kan dökülmesine kadar. Eğer bu akıl almaz politikada devam edilirse doğacak sonuçlar şimdiye dek olanlarla kıyas kabul etmez biçimde vahim olacaktır. Ne yazık ki kamuoyunda uyanan gerçekçi ve olumlu tepkilere ters olarak artık iflas etmiş, "Kürt yoktur, bölücüler, ezeriz, asarız, keseriz" zihniyeti ve politikaları sürdürülmek isteniyor.

Devlet yönetenler ciddi olmak zorunda

Her şey bir yana bir devlet ve o devleti yöneten devlet adamları ciddi olmak zorundadır. İran, Irak, Suriye resmen Kürt hakının varlığını ve hatta şu yada bu ölçüde de olsa ulusal özgürlüklerini kabul ediyor ama biz hala üstelik kendi tarihi gerçeklerimize ters düşmek pahasına reddediyoruz. Kürt yoktur yada bu halk farklı dil konuşan Türklerdir gibi komik açıklamalar yapıyoruz. Olayların dayatması ile kimi devlet adamları "Kürtçe konuşanlar vardır ama bunlar Türktür" diyerek işi daha anlaşılmaz ve gülünç hale getiriyorlar. İran ve Irak'ta Kürtçe konuşanlar Kürt ama sınırı geçiverince Türkiye'de Türk oluyorlar. Üstelik sınırın iki yanında akrabalar varken bizdekiler Türk diğerleri Kürt oluyor. Bunlar bir devlet ciddiyeti ile bağdaşmaz. İlk millet meclisinde açık ulusal kimlikleriyle ve Kürt halkını temsilen meclise katılan Kürt milletvekilleri vardı. Uzun bir süre nüfus sayımlarında Kürtçe dilini konuşanlar ayrıca açıkça belirtiliyordu. Sonra ne oldu? Bu halk emperyalizme karşı savaşta varız ama Türk hükümetelerine göre barışta yokuz diye düşünürse haksız mı olurlar?

Burada uzun uzadıya sizlere tarihi gerçekleri anlatacak değilim, Kürt halkının varolduğunu uzun uzadıya kanıtlamaya çalışacak da değilim. Bunlar gereksiz ve fazladan şeyler. Ayrıca, bir Türk olarak ve bir insan olarak böyle bir çabaya girişmek bana utanç veriyor. Aptalca ve çok tehlikeli şovenist duygular marksistlerden, komünistlerden uzaktır. Elbette ulusal değerlerimizden bir Türk olarak gurur duyarım ama gururum gerek tarihte gerekse bugün "yüce Türk milleti adına" sloganları altında yapılan kırımlardan utanç duymama engel değil. Geçmişte de, bugün de Kürt halkı üzerinde uygulana gelen baskılardan utanç duyuyorum. Ve neye malolursa olsun bunlara karşı sesimi yükseltmeyi bir insanlık görevim sayıyorum.

Marksistlerin bir ilkesi vardır: "Bir başka ulusu ezen ulus özgür olamaz" der. Bu ilkenin ne denli doğru olduğunu bugün çok daha iyi anlıyoruz. Gittikçe daha açık görülmeye başlanıyor ki Türkiye'nin doğusunda savaş hali varken batısında demokrasi olmaz, olamaz. Bu şöyle de söylenebilir. Kürt halkı üzerinde baskı varsa Türk halkı üzerinde de vardır.

Bir halkın varlığını, dilini, kültürünü reddetmenin sonucunda sorun daha da ağırlaştı, yalnızca yasaklar, polisiye baskılar yetmez oldu ve artık resmi yetkililerin de reddetmedikleri savaş hali ortaya çıktı. Ama aynı zamanda ortaya başka bir şey daha çıktı:

Bugün artık doğu ve güneydoğuda yalnızca bazı öncü grupların partilerin sınırlı heraketlerinden sözedilemez. Son olaylar, Eruh'ta, Şemdinli, Lice, Diyarbakır'da olan protesto eylemleri, mitingleri, kepenk kapatma eylemi artık bir halk hareketinin doğmakta olduğunu gösteriyor.

Eğer hala ezer geçeriz, köklerini kazırız mantığına dayalı çağdışı politikada ısrar edilirse sonuç bir felaket olacaktır. Yok yere her iki tarafta insan kaybedecektir ama daha da tehlikeli olanı Türk ve Kürt halkı arasına artık kapanması mümkün olmayan, kan ve cesetlerle, intikam duygularıyla örülü bir duvarın yükselmesidir. Bölücülük işte budur. Böyle bir sonucu ne Türk ne de Kürt halkı haketti. Bu sonuç öngörüsüz, basiretsiz politikaların günahının ürünüdür.

Adı konulmamış sorunun çözümü mümkün mü?

Çözüm...

Burada biraz durmak düşünmek gerekiyor. Adı konulmamış ve konulması yasaklanmış bir problemin çözümü mümkün müdür? Bugün mücadeleler sonucu her ne kadar Kürt sözcüğü üzerindeki yasak aynen "komünizm" sözcüğü üzerindeki yasak gibi bir ölçüde kırılmışsa da hala sürüyor.

Sorunun adını koymanın ötesinde sorunun ne olduğunu da söyleyemezsiniz. "Kürt halkı üzerinde baskı var" dediğinizde yine bölücülük ile suçlamaya yeltenen iddianame ortadadır. Bu durumda Türk ve Kürt halkları, her iki halkın aydınları için sorunun çözümüne kafa yormak bilimsel araştırmalar yapmak, sorunu tartışmak mümkün değildir. Suç işlemeden bu sorun mecliste bile tartışılamaz.

Yukarıda Kürt sorununun kapsamına değindim. Bu kapsamda bir sorun adı konularak mecliste bile tartışılamıyorsa nasıl çözülebilir?

Bu durumun açık, çıplak tek bir anlamı vardır. Sorunun barışçı, demokratik yollarla hoşgörü ve diyalog yöntemleriyle çözümü yasaklarla ve devlet terörü yöntemleriyle önleniyor. Sonuçta fiilen sorunun çözümü politik olmayan askersel yöntemlere hapsediliyor. Aslında bu yol sorunu çözümsüzlüğe itmek demektir.

Biz ne Kürtlerin ne de Türklerin silaha başvurarak bu sorun çözemiyeceklerini iddia ediyoruz. Sorgumda şiddet politikalarının sürmesi, durumu daha da ağırlaştıracaktır demiştim. Herhalde bugün hiç kimse sorunun çözümünün daha kolaylaşmış olduğunu söyleyemez.

Sorunun barışçı demokratik, adil çözümünün önkoşulu vardır: Demokrasi ve onun olmazsa olmaz koşulu, ilk koşulu olan düşünce özgürlüğü ve kürt halkının varlığının resmen tanınması.

Yasakçı politika değişmelidir.

Yasakçı, baskıcı, devlet vesayetine dayalı bu politik rejim değişmelidir. Türkiye kritik bir noktada duruyor. Ya militarist baskıcı politikalara yine ağırlık verilecek, yada barışçı, demokratik çözümlere dayalı politikalara geçilecek, yani çoğulcu katılımcı bir demokrasiye.

Türkiye'nin hangi yola gireceğine yalnızca devlet katları karar veremez. Onlara bırakılırsa giderek soğukkanlılıklarını yitirdikleri için ülkenin sorunlarının çözümünde şiddet yolunu seçeceklerdir. Muhalefet partileri de ne yazık ki bu tehlikenin yeterince farkında değil.

Kendisine sosyal demokratım, diyenlerden "silaha silahla yanıt verilmelidir" sözlerine duymak insanın kulaklarını tırmalıyor. Ülkemizde sorunların barışçı demokratik çözümlerin yolunun açılması için bir kez daha komünistlere, marksistlere görev düşüyor. Ülkenin onlara ihtiyacı her zamankinden daha fazladır.

Komünist olduğumuz için cezalandırılıyoruz.

Bugün komünist olduğumuz ve Kürt halkının çıkarlarını savunduğumuz için TCK 141 ve 142. maddeleri ile cezalandırılmamız isteniyor. İşte bu maddelerdir ki baskıcı politik rejimin temel dayanağıdır. Ve diğer tüm yasaklara ideolojik temel oluşturuyor. Bu yasak duvarı toplumun kendi sorunlarını düşünmesini, tartışmasın ve böylece çözümler üretmesini önlüyor. Bu maddeleri yerinde tutanlar ve onu en katı yorumuyla uygulayanlar, esefle söyleyelim ki heyetiniz de bu çevrenin içindedir. Ülkemizin temel sorunlarını hoşgörü ortamında barışçı, demokartik çözümünü engelliyorlar. Böylece ülkemizi bekleyen yeni tehlikelerin ve felaketlerin de derece derece sorumluluğunu üstleniyorlar. Demokratikleşme süreci kesilmek isteniyor. 141. ve 142. 163 maddeler kalkmadan ya da fiilen işlemez hale gelmeden, komünist partisi üzerindeki yasak sona ermeden, kısaca düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü tanınmadan katılımcı demokrasi gerçekleştirilemez. Ve dolayısıyla ülkenin hiçbir temel sorununa çözümler üretilemez.

Kürt sorun Kürt halkının çözüme özgürce katılarak kendi geleceğini belirleme özgürlüğüne sahip olmaksızın çözülemez. Kürt aydınlarının, komünist ve marksistlerin yasal engeller olmaksızın çözümlerini korkusuzca ortaya koyabilmeleri gerekir. Türk ve Kürt halkları bunları tartışabilmelidir. Doğuda savaş hali varken batıda demokrasi nasıl olamazsa Kürtler de bilmelidir ki batıda demokrasi olmadan doğuda savaş hali ortadan kalkmaz, barışçı çözümler üretilemez ve bundan en büyük zararı yine kürt halkı görür. Bu nedenle Türkiye'de demokrasinin sorunlarını gözardı eden eylem biçimlerinden uzak durmak gerekir. Şiddet yöntemlerinin sorunun gündeme getirilmesine yarıyacağı düşünülse bile sorunun çözümünü getirmez, tersine zorlaştırır. Fakat öncelikle devlet barışçı çözümlerden yana olduğunu açıklamakla ve yerine getirmekle yükümlüdür.

Cumhuriyetin ilanından önce ve hemen sonrasında "Türklerle Kürtlerin hak eşitliği" temel bir slogandı ve doğru, demokartik slogandı. Daha sonra ise adım adım "Türk ırkının üstünlüğü" sloganına geçildi. Bugün de ırkçı şoven zihniyetin günahkar ürünleri devşiriliyor. Şimdi ulusal kurtuluş savaşı döneminin zihniyetine ve sloganına dönülmeli, bu slogan çağımızın demokartik, hümanist anlayışını da yansıtır.

İşte kısaca okunan belgelerde bizim bu düşüncelerimiz yer alıyor. Kürt sorununun çözümünde her tür şiddet dışlanıyor, barışçı, demokratik adil çözüm öneriliyor. Biz, Türk ve Kürt halkının Türkiye'nin toprak bütünlüğü içinde barış içinde, özgürce, yanyana, gönüllü yaşamasını istiyoruz. Dilini, kültürünü özgürce geliştirirebilmesini istiyoruz. Politik yaşama, ülkenin yönetimine kürt ulusal kimlikleriyle eskiden olduğu gibi katılmalarını savunuyoruz. Bunlar suçsa suç işlemeye devam edeceğim, ta ki Kürt halkı özgür olana dek.

Ülkeye dönerek başlattığımız özgürlük mücadelesini sonuna kadar götürmek sorumluluğumuzdur. Ve biz bunu ne pahasına olursa olsun yapacağız. Cezaevi duvarlarının buna engel olacağını düşünenler yanıldıklarını göreceklerdir.

YENİ PARTİ İÇİN SESLİ DÜŞÜNCELER

☐ Emin Turan

Marksist yasal parti kuruculuk süreci 15 Nisan'da yapılacak ilk geniş toplantıyla yeni bir evreye girmiş olacak. Yapılacak bu toplantının, yaratılacak yeni partiye ilişkin olumlu bir beklentiye kapı araladığı söylenebilir.

Belirlenen gündemine, tartışmalarda alınan mesafelere ve katılımın genişliğine karşın tartışmalardan nasıl sonuç alınacağına ilişkin belirsizlik korunuyor.

Gerçekten girilen yolu geri dönülmez kılabilecek somutluklar yakalayabilecek miyiz? Yoksa kendi iç süreçlerimize ve biçimsel konulara ilişkin kısır tartışmalarda boğulacakmıyız. Kuşkusuz beklenti, tartışmalarımızın, geniş parti yaratmayı amaçlayan niyetimizle buluşmasıdır. Bu nedenle, sürecin kolaylaşmasına katkı yapmak üzere sesli düşüncelerimi ve önerilerimi iletmek istiyorum.

Birlik daha baştan herkesi kapsamayı esas almalıdır. Şimdiden kimin birlik içinde, kimin dışında kalacağı saptanamaz. Yasalda kurulması amaçlanan partinin ayrımı çizgilerini belirleyen ilkeler ve standartlar yok. Kuracağımız birlik salt ortak noktalarımıza değil, ayrımlarımıza da birleştirecek. Çok sesli olmayı, farklı politik yaklaşımları ve gelenekleri barındırmayı baştan kabul ediyoruz.

Birliğe taraf olan bütün hareketlerin tamamını, bölünüp parçalanmadan birliğe taşınması ön-kabul olmasıdır. Parçalanma, dağılma ve buna ilişkin beklentiler birliği zorlaştırır. Sol hareket ve partilerin birliğe çok sesli-örgütlü biçimde yürümeleri birliği yakınlaştıracaktır.

Birlik sürecine örgütsel yapıların dağıtılarak, feshedilerek girilmesi talebi gerçekçi değildir ve esas olarak TBKP'ye bu talep eğerbirliği çıkmaza sokmayı amaçlamıyorsa anlamsız bir TBKP kompleksini içeriyor demektir. TBKP'nin örgütsel varlığına son vermek parti yönetiminin kararına bağlı değildir. Kongreyle kurulan TBKP'nin örgütsel varlığına son verme kararı binlerce parti üyesinin özgür iradesini yansıdığı bir kongrede alınabilir. Birliğe katılacak bütün partiler kendi iç süreçlerini tartıştukları, yeni partiye taşımak üzere olumlu değerlerini tespit ettikleri vb. bir kongre süreci yaşamalıdır. TBKP ve diğerleri de bunu yapmalıdır.

Diğer yandan TBKP yönetimi, Plenum kararına bağlı olarak yeni partini belli garantileri oluştuğunda kapanış kongresi toplayacağını karar altına almış, söz vermiştir. Örgütlü yapıların feshedilmesi sorununa salt birlik gerekçesiyel değil, esas olarak politik-demokratik görevler, bunların yerine getirilmesi, boşluk bırakılmaması gözönüne alınarak bakılmalıdır.

Örgütsel yapıların dağıtılması (birlik sürecine tek tek katılım), belli yöneticilerin yeni partide görev almamaları, partinin adı, yenilenmeci-tutucu ayrımı partinin ilk seçimlere yetiştirilmesi vb. gibi konular birlik çalışmasını biçimsel (bugün için fazlaca anlamlı olmayan) yanını oluşturuyor. Biçimsellik, tartışmalardan arındırılmalı, öz tartışılmalıdır.

Marksist sol birlik için öncelik amaç birliği sağlamalı, bunu garanti etmelidir. Amaç birliği iki temelde buluşmayı gerektiriyor. Birincisi ülke ve dünya gerçeğine dayanan yeni bir program, ikincisi çok sesliliği, çeşitlilik içinde birliği esas alan yeni bir parti anlayışı (Tüzük vs.).

Amaç birliği için bugün atacağımız adımlar büyük değer taşıyor. Bunun için;

- Marksist Solun (en altından birlikte parti kurmayı amaçlayanların) politik gündeme ortak müdahalesi sağlanmalı.

- Aşağıdan yukarıya demokratik-çok sesli biçimde yürüyen kuruluculu süreci kabul edilmelidir.

ÖNERİLER

Bugün toplanan geniş birlik platformu, onun devamı olan ve süreci izleyecek olan Hazırlık Komisyonu, kendisini karar organı değil, koordine edici bir yapı olarak görmelidir. Bu komisyon yasal partiye taraf olan bütün kesimleri ve bütün görüşleri kapsayacak biçimde olmalıdır.

Komisyonun ana işlevi birlikte belirlenen gündemleri, bütün Marksistlerin ve kamuoyunun tartışmasına açmak, ortamlarını ve olanaklarını yaratmak, önermek ve senteze varılmasını kolaylaştırmak olmalıdır. Süreç en geniş ve demokratik biçimde aşağıdan yukarıya örgütlenmelidir. Komisyon bütün hazırlıklar yapıldıktan sonra çalışmasını kuruluş kongresine götürmelidir.

"Nasıl bir program ve nasıl bir parti"yi somutlayacak taslak metinler hazırlandı, (Platformun belirleyeceği çalışma grupları tarafından) bu metinler bütün Marksistlerin ve geniş kamuoyunun tartışmasına açılmalıdır. Tartışmaların yaygınlığı, katılımın yığınsallaşması ve yüksek verimin sağlanması için araç ve olanaklar yaratılabilir. Bunun için;

I- Herkesin, ayırımsız görüşlerini ifade edebileceği Tartışma Dergisi.

II- Yerel tartışma platformları (Bunlar panel, açık oturum, lokal toplantıları vb. olabilir).

Politik Komisyon: Politik gündeme ilişkin sorunları izleyecek ve her düzeyde birlikte müdahalenin koşullarını oluşturacak, ortak eylemi koordine edecek merkezi politik birim. Bu yapının bileşimi Hazırlık Komisyonunun yapısına benzer biçimde oluşabilir ve saptanacak bir süreçte aşağıdan yukarıya kendisini demokratikleştirebilir.

Politik Komisyon, yasallık, Kürt sorunu, seçim vb. konular başta olmak üzere güncel tartışıp karar alabilmelidir.

Ayrıca;

I- Politik hattını tespit dene periyotlu bir yayın organı çıkarmalıdır.

II- Politik Komisyon, birlik platformunu esas alarak yerel düzeylerde oluşan bağımsız platformlarla aynı düzlemde bulunmalı, onlarla politik bağ kurarak çalışmalıdır.

SONUÇTA;

Birlik tartışma süreçlerinin her düzeyde, yerel, merkezi, aydınların aktif katılımının sağlandığı bir düzlemde ve ortak gündemlerle birleşmesi, çok sesliliğin aşağıdan yukarıya örülmesi.

Aşağıdan ve yukarıdan izlenecek süreçlerle Marksist solun politik ortama ortak müdehalesinin sağlandığı koşullarda birliğin garantileri oluşmuş varsayılmalıdır.

Bu süreç aynı zamanda yeni ve büyük partide buluşulduğu, küçük ve eski yapıların, örgütlerin sönümlendiği bir sürece böylece dönüşebilir.

Yeni, birleşik partiyi yaratacak olan bugünü ve yarını ilgilendiren, düne ortak sorumlulukla bakabilen yaşayana bir amaç birliğinin kurulmasıdır.

Biz bütün Marksistlerin kendilerini ifade edecekleri zeminlerin yaratılmasına yardımcı olalım.

Yenilenmeyi, programı ve yeni partiyi tartışırken, yaşama geçirirken somutlayalım:

Partinin adına ve gelecekteki yönetimine şimdiden ipotek koymayalım. Bırakalım hoşgeye şimdiki dar çevrelerimiz değil, gelecekteki partinin üye ve yandaşı olan yığınlar karar versin.

KURUÇEŞME HİÇ DE "KURU" DEĞİL

☐ Serhat Baysam

12 Ağustos'ta Kuruçeşme'de başladı, 8 Nisan'da Beşiktaş'ta bitti.

Sözünü ettiğim olay, çeşitli marksist çevrelerden ve kişilerden oluşan "birlik tartışmaları" sürecidir. Bitti kelimesi de aslında bunu hiç anlatmıyor. Çünkü, başlarken de, 8 Nisan'da da bir topluca sonuçlanma yoktu, bu anlamda, negatif tanımlamayla bitti denmesi mümkün değil. Ama elbetteki öne konan işlerin tamamlanması olarak bir bitiş söz konusu.

Okura bir kelime üzerinde böylesine duruşum garip gelecektir. Dahası, yazdığım paragrafa dönüp bakınca birşey anlaşılmadığını da farkettim. Değiştirmeyi düşündüm, ancak halimiz başka türlü anlatmanın da mümkün olmadığını gördüm. Kısacası geçen yıllarda kendimize (sol çevre), öylesine bir dünya kurmuşuz ki, dilimiz de buna uygun biçimde farklılaşmış, bitti kelimesi bile sözlük değerinin ötesinde anlamlara yönelir olmuş.

İşte, birçok açık ve kapalı, dar ve geniş toplantının ardından, sekiz ayı düşününce yine böylesi bir ayrılıkla yaklaşabiliyor insan konuya. Çünkü, henüz gündemimize, yüzümüzü ülkeye ve halka dönmeyi koyamadık, henüz ayrı dünyamız içinde birbirimizi tanımaya çalışıyoruz. İşte galiba, sekiz ayın en önemli kazanımı da bu: birbirimizi, yarattığımız bir hukuk çerçevesi içinde tanımak, anlamaya çalışmak.

Toplantılar biterken, iki kümelenme ve onların da dışında durmayı yeğleyen iki yapılanma ortaya çıktı. Kümelenmeler hemen bugünden yasal bir marksist partiye ihtiyaç olduğunu söyleyen çevreyle, kendisine "Devrimci Sosyalist Blok" adını veren ve blok tartışmaları/çalışmaları içinde bir partiye ulaşmayı hedefleyen çevrelerdi. Ayrı durmayı yeğleyenlerse, Emek ve Devrimci Mücadele dergisi çevreleri.

Oysa ki, durum bence hiç de böyle değil. Neden mi? Öncelikle, 12 Ağustos'a girdiği gibi 8 Nisan'a gelen pek az çevre oldu. Bunda, zaten irade dışı işleyen dış etkenler kadar, tartışmaların başında tutanakların konuşulurken, sonlara doğru gerçekten tartışılmaya başlanmasının yadsınmaz katkısı oldu. Sonra, her iki kümelenme de, (ama esas itibariyle DSB) kendisini anlatamadığından yakındı. Demek ki, gelindiği gibi değildi, yoksa anlatılmayacak ne olurdu ki? Ve asıl önemlisi, ağırlıkla iki kümelenme içinde bulunan çevrelerde, sekiz aylık sürecin bir diğer biçimde sürdürülmesi gerekliliği hakim oldu. Yine, "boşa gitmiş" sekiz ayın, söz gelimi bir yıl daha sürmesini istemenin mazohizmden başka anlamı olamayacağına ve bu iki kümelenme de, önlerine çok pratik adımlar koyduklarına göre, süreç boşa gitmemişti. Tam tersine önemli bir kazanımdı.

İşte böylesi yaklaşımlar altında, Sosyalist Forum önerisi, her iki kümelenme içinde olanların büyük bölümünün katkısıyla hazırlandı, sunuldu, tartışıldı ve genel olarak kabul gördü. Önerinin sonuç kısmı şöyleydi:

"Yaşanan süreç, gerek tartışma üslubu ve kurulan ilişkiler açısından geçmişin olumsuz izlerinin silinmesinde, gerekse de sosyalist hareketin geleceğe dönük evriminde yeni bir basamak olmuştur. BTDK sürecini tamamlamıştır. Ama sosyalistlerin birlikte yapacakları çok şey var. Bu nedenle BTDK'nın bir başka platforma dönüşmesini öneriyoruz. Bir tür sosyalist forum niteliği taşıyacak bu organizasyon; a) Günümüz Marksizminin sorunları bağlamında yaratıcı ve kapsayıcı bir düşünsel faaliyetin sürdürülmesini, b) Türk ve Kürt emekçi yığınlarının acil taleplerini temel alan bir eylem planının oluşturulması ve bu program çerçevesinde pratiğin örgütlenmesini, kendi varlığının temel yükümlülükleri saymalıdır."

Merak edenler için öneriyi sunanları da yazalım:

"Gencay Gürsoy, İskender Savaşır, Umur Coşkun, Mehmet Torun, Sezai Sarıoğlu, Celal Polat, Çağatay Anadol, Halil Özmen, Nail Satlıgan, Zülfü Dicleli, Hürriyet Karadeniz, Gülnur Savran, Ahmet Ural, Ertuğrul Kürkçü, Metin Çulhaoğlu, Ayhan Çelik, Saim Koç, Yaşar Yiğit, Serhat Baysan.

Şimdi bu aşamadan sonra neler olacak?

Kümelenmelerden biri, bu satırları okuduğumuz sırada ilk toplantısını yapmış olacak. 15 Nisan'da Umur Coşkun, Çağatay Anadol ve Gencay Gürsoy, (epey önce Ankara'da yapılan toplantıda verilen görevle) dar kapsamlı bu ilk toplantıya sendikalardan, meslek ve yığın örgütlerinden, inisiyatiflerden, bağımsız marksistlerden, politik yapılardan, milletvekillerinden iki yüz kişiyi çağırmışlardı.

Ve muhtemelen de, bir zamanlamaya da bağlanmış biçimde çalışmalar yurt çapında başlayacak. Bunun doğal gerekleri arasında haftalık bir politik yayının çıkması, 141-142'ye ve "komünist" adına konan yasağa ve tabiidir ki, Sargın-Kutlu'nun tutukluluklarının kalkmasına yönelik özgürlük kampanyasının başlatılması, yerel kongrelerin yapılması... gündeme gelecektir. Kısacası, bu kümelenme için önde duran altı-yedi ay düşüncelerin billurlaşması ve sonuca doğru yürütmesi sürecidir.

Diğer kümelenme için de, kendi ifadeleriyle mayıs ayında yapılacak bir ilk toplantıyla benzer süreç başlayacaktır. Gündemlerinin ilk maddesi, onların da haftalık bir politik yayındır. Ve bloğu oluşturan (ya da katılacakların) güçlerin birbirlerini pratik içinde tanımaları için doğaldır ki, bir eylem hattı belirleyeceklerdir.

Burada artık şu soru duruyor:

Ortaya çıkan iki kümelenme ilişkilerini nasıl sürdürür? İşte Sosyalist Forum kararı buna yöneliktir. Kararımca ve toplantılar arasında önerdiğim üzere, bu forum, her iki kesimden seçilecek [illegible] onar kişiden oluşacak bir komisyonca koordine edilebilir. Bu komisyon, eğer yeterli olgunluk görüyorsa, periyodik bir teori dergisinin redaksiyonunu da oluşturabilir. Ya da en azından yine tartışma metinlerini kitaplar biçiminde yayınlayabilir.

Her iki kümelenme kendi pratiklerini yaşarken, yerel düzeyde sosyalist forumlar oluşturulur. Bu forumlar tartışmaları ve düzlemlerindeki pratikleri belirlerler.

İşte önümüzde duran bir yılı değerlendirme biçimimiz bu şekilde olabilir. Ve yararlı bir yıl geçirilmiş olur. Çünkü, her iki kümelenmenin de, görünen o ki ve bir olgu olarak kabullenmek gerekiyor ki, böylesi bir tartışmayla bütünleşmeleri olasıdır. Anlayışlar, kümelenmelerin ilişkisizliğiyle değil, karşılaşmalarıyla değerli sonuçlara ulaşabilir. Ve gelelim, başından bu yana savunduğumuz ve diğer kümelenme içindeki arkadaşlarımızın ısrarla reddettikleri konuya:

Bugün hangi programın "reformcu" hangisinin "devrimci" olduğu, geçmişin kalıplarıyla bilinemez. Gerçekte tüm önerilen programlar reform programlarıdır. Kapitalizmin aşılması için önerilerde temelli farklar olduğu iddia ediliyorsa, hiç değilse şimdilik temelsizdir. Ve bu nedenle de, parti ve hareket geleneğinden gelen akımların anlamlı bir sentezine ihtiyaç vardır. İşte umalım, bu sentez için Sosyalist Forum kaynaklık etsin.

YIĞINSALLIK 1 MAYIS'IN ÖZÜDÜR

❑ Haydar Yılmaz

Herkes birbirine soruyor. "1 Mayıs'ta neler yapacağız?"

Dünya işçilerinin BIRLİK, MÜCADELE, DAYANIŞMA gününde acaba Amerikan, Alman, Fransız, Yunan işçileri ne yapıyorlar?

Diğer ülkelerdeki 1 Mayıs gösterilerini izleyen dostlarımız anlatıyorlardı. Kelimenin tam anlamıyla bir şenlik, bir karnaval 1 Mayıs günleri. Hem de düğün, bayram gibi.

Suratlar asılmıyor, kaşlar çatılmıyor, sinirler gerilmiyor. Şenliklere katılanlar şarkılarıyla, türküleriyle, marşlarıyla gülüyorlar, dans ediyorlar, halaylar çekiyorlar.

İşçiler en güzel elbiseleriyle, aileleriyle, çocuklarıyla katılıyorlar. Avukatlar, mühendisler, doktorlar, esnaflar, emeği ile geçinen tüm insanlar ülkelerinin her köşesinde kol-kola meydanları dolduruyorlar.

Ülkenin ve dünyanın gündemindeki konuları her 1 Mayıs'ta simge yapıyorlar. "35 saatlik iş gününü", tüm çalışanlara sendika hakkını, silahsızlanmayı, Afrika'daki açlıkla mücadeleyi, Mandela'nın özgürlüğünü v.b. gibi somut kampanyalar düzenliyorlar.

1886'da Şikago'daki Amerikan işçilerini isteği de çok somut değil miydi?

İnsanca çalışmak için "8 SAATLİK İŞ GÜNÜ"

Türkiye işçi sınıfı ve tüm emekçiler 90 1 Mayıs'ında ne yapacaklar?

Fabrikada alınteri döken işçiler ne düşünüyorlar? Sokaktaki vatandaş ne düşünüyor? 1 Mayısı kutlamasını istediğimiz YIĞINLAR EMEKÇİLER ne düşünüyor?

Onlar adına yola çıkan KURTARICILAR, onlar olmadan, onlar için karar veriyorlar: "Şuraya gidin, şunu yapın".

Sol içi rekabet otomobil rallilerine döndü. "Kim daha hızlı, kim daha keskin, kim daha sert, kim daha yaldızlı konuşuyor" yarışı tam gaz gidiyor.

Tabii bir de düşmansız olmaz. Türk-İş yönetimini de okkalı laflarla kalaylamak dusya başlarken beslemeye çekmek gibi adetten oldu.

Akılcı ve sağduyulu yaklaşımlar unutulup, hasır altı ediliyor.

Gelin: YIĞINSALLIK istiyorsak, işçilerin genel eğilimine, ne düşündüğüne, bugünkü örgütlülük düzeyine, mücadelecilik oranına uygun 89'BAHAR eylemlerindeki gibi MEŞRU, SEMPATİK yöntemler bulalım desen, hemen laf hazır birkaç laf yapıştırılır. Bilmem ne....

Yine araçlar, AMAÇ oluyor. Yöntemler mutlaklaştırılıp, kemikleşme başlıyor.

TÜRK-İŞ başkanlar kurulunda oy birliğiyle alınan karar: İşyerlerinde işçilerin toplanarak bildiriler okunması.

Bu karara hemen bir şeyler yapıştırmadan önce soğukkanlı düşünelim. Kabul etsekte etmesekte TÜRK-İŞ yönetimi ve başkanlar kurulu 1,5 MİLYON üyenin kurum olarak önderliğini taşıyor.

Eksikliklerine ve hatalarına rağmen, geriye bakarak yürümeden önümüze dönerek şuna karar vermeliyiz:

Bu bir adımdır. Bu bir adımı nasıl yaparız da geliştirebiliriz? Biz iki, üç adım, dört adım, on adım nasıl ileriye götürebiliriz?

Mutlaka, bunu reddedip karşısına birşeyler koymak, "benim dediğim daha doğrudur" demek bunu tartışmak gerekiyor mu?

"Mutlaka farklı olmalıyız"dan yola çıkarak 1,5 MİLYON işçinin yapacaklarının dışında işçiye başka şeyler dayatmak ne kadar gerçekçi olacaktır?

1 Mayıs'ta sabah 8'den akşam 5'e kadar yapılacakları söylüyoruz da, sabah 8'e kadar neler yaptık? diye bir soruyu kendimize sormuyoruz!... 1 Mayısın kamuoyunda etkin bir çalışması yapılarak MEŞRULUK ne kadar elde edilebildi? Bunların cevaplarını verebiliyor muyuz?

1 Mayıs 90'da 10 dakika da olsa, 8 saatde olsa işyerlerimizde biraraya gelerek, omuzomuza, yakalarımıza karanfiller takalım, ellerimizden çıkan alkış tufanı tüm fabrikaları inletsin.

Bunu küçümsemeyelim...

Sınıfın kendisi için sınıf olması, böyle pratiklerden, antreman eylemlerinden geçe geçe gelişecektir. 89 baharında da böyle oldu. Ufak dalgalar büyük dalgalara böyle dönüştü.

Türkiye'de GENEL GREV nutukları duyuyoruz.

Gelin işçi arkadaşlar, Bize genel grev yeteneği kazandıracak bize ülkenin gündemine girme refleksini kazandıracak, bir daha geri döndürülemeyecek, sökülüp atılamayacak KALICI BAŞARI sağlayacak eylemi destekleyelim, geliştirelim.

1,5 milyon yürek aynı anda çarpacak, 50 milyonun gönüllerine MORAL ve DİRENÇ verecektir. UMUT verecektir.

Yükselen her ses, kendisinden daha güçlü, daha geniş DİRENİŞLERİN çağrıcısıdır.

SENDİKAL HAREKET YARINA HAZIR MI?

❑ Zafer Aydın

2000'li yıllara 10 kala bilimsel teknolojik devrim toplumların ekonomik, sosyal, kültürel yapılarında büyük alt-üst oluşlara neden oluyor. Bu değişiklerden toplumun hemen herkesimi nasibini alıyor.

Ülkemizde de uygulamaya yavaş yavaş giren teknoloji, üretim sürecinde, istihdam yapısında ve işçilerin durumunda değişiklikler meydana getiriyor. Meydana gelen değişiklikler yeni yeni sorunları da beraberinde taşıyor. Bilimsel teknolojik devrimin ortaya çıkardığı ya da çıkaracağı tablo yarın işçileri, sendikaları günlük pratiklerinde, örgütlenme yapılarında devasa problemlerle karşı karşıya bırakacaktır.

Bu yazı hızla uygulamaya giren yeni teknolojinin işçiler sendikalar açısından ortaya çıkatabileceği sonuçlara ve çözüm yollarına ilişkin bir sesli düşünce denemesidir.

İşsizlik

1- Yeni teknolojinin girdiği yerlerde işçiler dolayısıyla sendikalar açısından yaşanan ilk ciddi sıkıntı toplu işçi çıkarımlarıdır. Yeni makinalar, bilgisayarlar girdikleri işyerlerinde, bir istihdam fazlalığı yaratmaktadır. İleri işkollarında otomasyona geçen servislerde çalışanlar işlerinden oluyorlar. Hatta otomasyon ileri işkollarında değil, hizmetler sektöründe de kendini hissettiriyor. Yol yapımı sırasında ellerindeki bayraklarla trafiği düzenleyen karayolu emekçilerinin "hop hopçu" artık çoğunlukla işsiz durumunda.

Sendikalar işçi çıkarmaları genel olarak sendikal örgütlülüğe yönelik bir saldırı olarak ele alıyorlar. İşçi çıkarımlar bir yanıyla sendikaya yönelik bir saldırı olma özelliğini taşıyorsa da bir yanıyla da emek-yoğun üretim sürecinden bilgi-yoğun sürece geçişin öne çıkardığı zorunlu bir sonuçtur. Netaş, Aselsan örneğinde olduğu gibi.

Yarın otomasyon geçecek işyerlerinin sayısının artması, yeni işçi çıkarmaları gündeme getirecektir. Sendikalar bugünden işsizlik sigortasının (kıdem tazminatına dokunulmadan) kurulması ve çalışma saatlerinin düşürülmesi için çalışmalar başlatmalıdır.

2-Yeni teknolojiyle birlikte dün üretimin planlama ve yönetiminde yer alan mühendisler ve teknik elemanlar bugün direk olarak üretimin içerisinde yer alıyorlar. (Netaş ve AEG-ETİ fabrikalarında çıkarılan işçilerin yerlerine mühendisler alınıyor.)

Bu kesimleri geleneksel anlamıyla işçi olarak kabul edemezsek bile, çalışma ve giderek yaşam koşulları, bu kesimler için bir işçileşme sürecini dayatıyor. Aynı işyerinde aynı malı birlikte üreten, kafa ile kol emekçilerinin çıkarları birleşiyor. Sendikalar çıkarları birleşen insanların mücadelesini uyumlaştırmalı, farklılıkların ayrım noktası haline gelmesini önlemelidir. Sendikalar bu kesimlere kapılarını açmalıdır. Bu kesimlerin sendikal harekete ısınması sendikalardaki kaliteyi artıracağı gibi sendikalara da yeni bir dinamizm de getirebilir.

Günümüzde sendikalar yalnız işçilerin değil tüm ücretlilerin örgütü olmayı hedeflemelidir. Böyle

Devamı 14. sayfada

TÜRK-İŞ 1 MAYIS'I KUTLUYOR

6 Nisan 1990 günü toplanan Türk-İş Başkanlar kurulu 1 Mayıs'ın kapalı salonda ve fabrikalarda bildiri okumarak kutlanmasını kararlaştırdı.

Mart ayının sonu yaklaşırken işçi sendika çevrelerinde en çok tartışılan konuların başında 1 Mayıs geliyordu. Gözler 15. Genel Kurul'unda 1 Mayıs'ı kutlama kararı alan Türk-İş'e çevrilmişti. 6 Nisan'da toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulu öncesinde, Türk-İş'in 1 Mayıs'ı kapalı salonda kutlama eğiliminde olduğu ortaya çıkmıştı. Başkanlar Kurulundan Türk-İş'in 200 kişilik toplantı salonunda 1 Mayıs kutlaması yapması karar altına alındı. Yine Başkanlar Kurulunda Türk-İş tarafından hazırlanacak bir bildirinin bütün işyerlerinde 1 Mayıs günü saat 12.30'da okunması kararlaştırıldı.

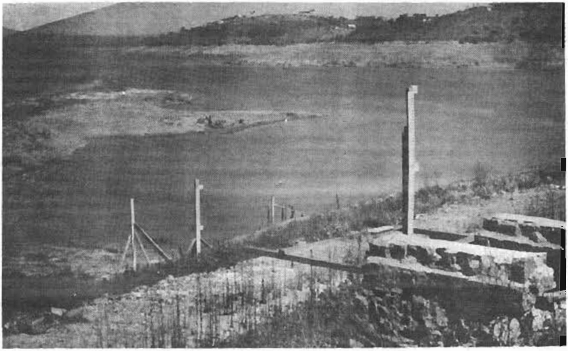
İstanbul'da Hak-İş'e üye ve bağımsız sendikaların İstanbul şubelerinin oluşturduğu İstanbul Şubeler Platformu 11 Nisan 1990 günü yaptığı toplantıda 1 Mayıs'ı Taksim Meydanı'nda yığınsal bir mitingle kutlama kararı aldı. Yasal başvuru için hazırlıklar sürüyor.

Bu arada Hak-İş tarafından yapılan açıklamada "1 Mayıs'ın dünya işçilerinin dayanışma günü olarak Türkiye'de de kutlanabileceği" belirtildi.

Açıklamada "Hak-İş içinde bulunduğu zor ekonomik koşullar nedeniyle 1 Mayıs'ı açık havada kutlama imkanına sahip değildir" denildi.

İŞTE BİZİM SÖZ HAKKIMIZ

TERMİK SANTRALI İSTEMİYORUZ

İstanbul'a su veren Ömerli barajının suyunun azaldığı anlardan bir görünüm.

Savaş Emek

Yeşiller Partisi İzmir İl Bankası

Bugüne kadar hep yönetenler karar verdi: Veriller, Bakanlar karar verdi, şimdi yaşayanlar, görenler karar verecek.

25 yıl sonra hurdaya çıkacak bir termik santralı kurmak için binlerce yıllık tarihimize, doğamıza, insanımıza kıyanlar değil, biz karar vereceğiz.

Çevre eskisinden güzel olacak diyorlar, bizleri değil Yatağan'lı köylüleri, Bergamalı pamuk üreticilerini ikna etsinler. Astımlı çocukları, kanser korkusu ile yaşayan insanları ikna etsinler. Denedik, gördük. Yönetenlerin kararlarından şimdiye kadar çıkanları...

Paraları bu kadar çoksa gidip Yatağan'ı, Soma'yı, Tunçbilek'i zararsız hame getirsinler. Oradaki insanların ızdıraplarını dindirsinler.

Enerji açığı yok, yurttaşlar termik santralı istemiyorlar, termik santralların zararları ortada, öyleyse bu ısrarların altında başka gerçekler yatıyor.

Nükleer santraller, termik santralların insanlara, siyasi, viodani ve sosyal farklılıklarına göre zarar vermiyorlar. Çernobil, Yatağan bu yoksul, bu zengin, bu ANAP'lı, bu SHP'li diye ayrım yapmadan zarar verdi. Hepimiz aynı dünyada yaşıyoruz. Hangi konumda, hangi düşüncede olursak olalım, üzerinde yaşanacak tek bir dünya var. Aliağa termik santralına karşı yürütülen bu kampanya bir iktidar kavgası değildir.

Bizler en doğal hakkımızı kullanıyoruz. Bize zarar verecek, bizi öldürecek bir termik santralı istemiyoruz.

Bunu yönetenlere, bakanlara en iyi anlatmanın yolu elle İzmir'den Gencelli'ye insan zincirini oluşturmaktır.

Yurttaş olarak hakkımızı kullanacağız, bu çevrede biz yaşıyoruz. onu biz istemeden bozamazsınız, değiştiremezsiniz diyeceğiz.

Elele İzmir'den Gencelli'ye

ÇEVREDEN HİSSE

YAĞDIR M EVLAM SU

Kuraklık bir felaket durumunu almıştı. Bilimciler, uzmanlar İstanbul megalopolisinin tepesinde kirli hava çöreklenmesinden oluşan sera etkisiyle kuraklık arasında ilinti kuruyorlardı. Ve, karbondioksit atımının azaltılması için kimi önlemler öneriliyordu ki...

Yanıldıklarını anladılar. 6 Mart Cuma günü çıkılan yağmur duaları ertesi gece semeresini verdi ve İstanbul beklediği yağmura kavuştu.

Demek ki kuraklık duasızlıktanmış...

Bre yağmur duacıları, üç aydır nerelerdeydiniz?

SON DAKİKA!

Adımlar Haber Merkez - İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi imamlardan oluşan "yağmur duası motorize ekibi" ile susuzlukla savaşa başlıyor. 6 Mart Cuma günü yağmur duasından sonra akılları suya eren belediye yetkilileri son çare olarak bunu görüyorlar. SHP'li Belediye Başkanı Sözen de dün yaptığı açıklamayla halkı yağmur duası için geniş katılıma çağırdı.

UZMANLIĞIN KADAR KONUŞ

"Tehlikeli atık ithali yasaklanıyor. Çevre Müsteşarlığı'nın hazırladığı yönetmelik tamamlandı". Mart'ın son günü gazetelerde bu küçücük haber yer aldı.

Biraz gecikilmedi mi? Nijerya bu kararı iki yıl önce aldı. Elbet siz de haklısınız gecikmekte. Tehlikeli atık ithalini yasaklamak uzmanlık alanımıza girmiyor. Sizin uzmanlık alanınız düşünceyi yasaklamak.

ADA DOSTLARI'NIN ÇIKARDIĞI REZALET ENVANTERİ

Ada Dostları Derneği yönetim kurulu 29 Mart günü bir basın toplantısı düzenledi. Çelik Gülersoy başkanlığında 134 Ada Dostu'nun girişimiyle geçen yıl 21 Mart'ta kurulan dernek aynı zamanda birinci yaşını da kutluyordu.

Ada Dostları bir yıl boyunca "Adalar Tükenmesin" kampanyasıyla adalardaki olumsuz gelişmeleri önlemeye çalıştılar. Kampanyanın önemli ürünlerinden biri de, Profesör Asım Mutlu başkanlığında kurulan bir komisyonun dört aylık çalışma sonunda saptadığı kaçak yada usulsüz yapıları içeren "Rezalet Envanteri."

"Rezalet Envanteri"ne göre kaçak yada usulsüz olarak yapılmış 520 bina için Ada Dostları tek tek mahkemeye başvuracaklar.

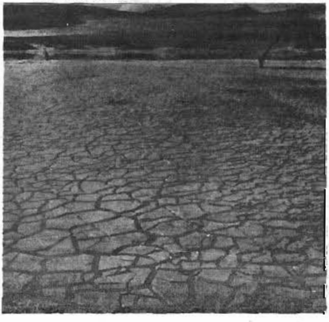
PETROL İHRAÇ EDİYORUZ

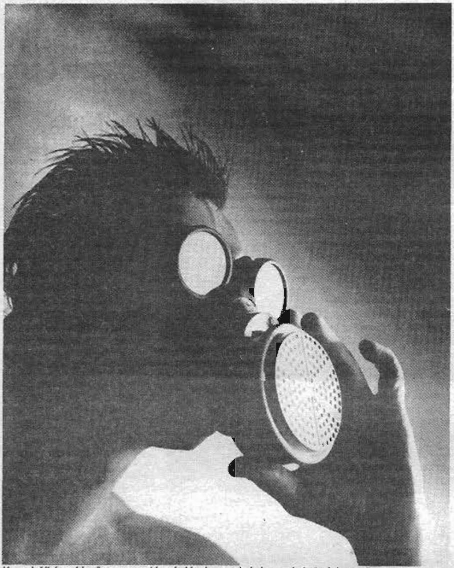
Iraklı Jambu ile Çinli Datong Boğaz'da çarpıştı. Jambu Tankeri 34 bin ton gazyağı yüklüydü, ancak 2-3 bin tonu denize sızdı.

Şanssızlık... Keşke gazyağının 34 bin tonu da Boğaz sularına karışaydı, biz de vidanjörlerle çekeydik de sataydık, milli ihracat seferberliğimize "petrol ve petrol ürünleri" kalemi de eklenirdi...

Şakanın gereği yok, yetkili ve yetkisiz beyleri Boğazlar'dan yüksek tonajlı tanker geçişlerini yasaklamak için kıyamet gününü mü bekliyorsunuz?

Bu işin dua ile şarkıyla olacak yanı varmı!

Uzun değil kısa bir süre sonra artık sokaklarda ve evimizde maskelerle dolaşacağız

Göksu Deresi ve Çevre Sorunu

"KÜÇÜKSU'DA GÖRDÜM SENİ"

❒ Dursun Özden

Pek çoğumuz çevremizdeki doğal zenginleklerin yokolmasına aldırış etmeyiz. Çevremizdeki bir takım küçük canlıların, hayvanların yokolması ciddi tehlikelerin habercisi değil mi? Kurbağasından filine dek tehlike altındaki bir dünyada elbet sıra insana da gelir, geliyor. Üstelik insanın kaçabileceği başka gezegenler de yok.

Göksu Deresi ve çevresi dünyayı bekleyen tehlikenin küçük ölçekte örneğini sunuyor. Derede kayabalıkları bile yok artık. Kaplumbağalar, kirpiler görülmez, kurbağa sesleri duyulmaz oldu. Dere boyunca çalılara ve söğüt ağaçlarına yuva yapan flurya ve saka kuşları şakımıyor. Elmalı Barajı çevresinde geceleri parlayan tilki ve tavşan gözlerinden eser yok.

Küçüksu Deresi bir açık kanalizasyon. Göksu ve Küçüksu Dereleri Boğaz'a mikrop ve zehir akıtıyor. Göksu'da sandal sefaları, Küçüksu'da sevgiliyi görmek şarkılarda kaldı şimdi.

İstanbul'da bu gidişle yeşili bozulmamış tek alan olarak mezarlıklar kalacak. Bir soluklık temiz hava için ölmeden mezara mı girmek zorunda kalacağız.

Yukarıdaki olumsuzluklardan birinci derecede etkilenen Göksu, Göztepe, Anadoluhisarı, Yenimahalle, Küçüksu ve Kavacık mahalleleri sakinleri mahalle muhtarlarının da desteğiyle bir imza kampanyası başlattılar. Kampanyayı Anadoluhisarı Turizm Kalkındırma Derneği, Anadoluhisarı Spor Kulübü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Kooperatifi Temsilciliği, Adımlar Beykoz Temsilciliği, Beykoz Halkevi, Karslılar Derneği, Eğit-Der Beykoz Şubesi de destekliyor. Çevrede oturan tanınmış sanatçı, politikacı ve işadamlarının da kampanyaya desteği sağlanmaya çalışılıyor.

İmza kampanyası şu istemleri içeriyor: 1) Göksu deresinin temizlenip dinlenme ve eğlence merkezi durumuna kavuşturulması. 2) Küçüksu deresinin atık sulardan arındırılması. 3) Küçüksu çayırının eskisi gibi mesire yeri durumuna getirilmesi. 4) Flurya ve saka kuşlarının yaşam çevrelerini iyileştirilmesi ve kuş ötüş yarışmalarının düzenlenmesi. 5) Anadoluhisarı sakinlerinden olan merhum Fecri Ebcioğlu adına her yıl sanatsal etkinlikler düzenlenmesi. 6) Göksu deresindeki balıkçılığın korunması. 7) Göztepe mahallesindeki Ayazma'da Ortodoks ayin dönemlerinden turizmin teşvik edilmesi. 8) Kaybolmakta olan Göksu çömlekçiliğinin canlandırılması 9) Göksu çevresinde yeşilin korunması ve betonlaşmanın önlenmesi.

Gelenekçi-gelecekçi kavgası ve

SİYASİ ÇEVRE KİRLENMESİ

Talat Ulusoy

Çevre kirlenmesi salt havada, suda, toprakta olmuyor. Arkadaş çevremiz, aile çevremiz, iş çevremiz de kirleniyor. Türkiye özellikle siyaset çevresinde aşırı düzeyde bir kirlenme yaşıyor. Siyasi hava çok ağır, siyasi hava kokuyor . . .

Siyasi çevreyi kirleten kimyasal maddeler yok. Siyasi çevreyi demokrasi, hukuk, insan hakları tanımaz anlayışlar ve uygulamalar kirletiyor. Siyasi çevreyi, dolayısıyla toplumu; şiddet, güce tapınç, terör, hoşgörüsüzlük, fanatizm, doğmatizm, bürokrasi, militarizm, ikiyüzlülük, ilkesizlik nihilizm ve yalancılık kirletiyor.

Gelin duvağında ayak izi midir Türkiye'deki siyasi çevre kirlenmesi? Öncesi temizdi de şimdi mi bozuldu? Hayır. Türkiye'de siyasi çevre en azından yetmişli yıllardan beri bir çürüme ve kokuşma içinde.

İlginçtir, dünya tersini yaşıyor. Siyasi çevrenin barış içinde temizlenmesi yönünde dünya çapında güçlü eğilimler, güçlü gidişler var. D.Almanya, Macaristan, Nikaragua çoğulculuğun, hoşgörünün, demokrasinin gelecekçi örneklerini sunuyorlar. İngiltere'de halk **neokonservatizme karşı neodemokratizmi** dayatıyor. Türkiye'de ise **gelenekçi**, baskıcı güçler toplumsal gelişmenin önüne manda tersi gibi çökmüşler. Kirletiyorlar, kokutuyorlar.

Türkiye'nin **gelenekçi-baskıcı** güçleri kendilerini "devlet" olarak, "devlet savunucusu" olarak görüyorlar. Her konuda "önce devlet" diyorlar. Demokrasi, insan hakları, özgürlükler devletten sonra geliyor onların gözünde. Zamanı gelince bunlar da olur diyorlar. İsa'dan eski kafaları ve gözleriyle demokrasi ve özgürlükler için takvime ve saate bakıyorlar. Türkiye'de siyasi çevreyi ve toplumsal yaşamı kirleten bunlar. Kirlenme insanın dayanma sınırını aşıyor, zehirlenmeye dönüşüyor.

Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldaşlarım toplumca zehirlenmeye karşı süresiz açlık grevine başladılar. **"141-142-163'üncü maddelere ilişkin düzenlemelerle komünist partisi üzerindeki yasak kalkıncaya, ve/veya daha uygun koşullarda mücadele olanaklarına sahip olacağımız tahliyemize kadar"** açlık grevini sürdüreceğiz diyorlar.

İnsan kendi bedenine uyguladığı da dahil, şiddetin her türlüsüne karşıyım. Dolayısıyla yoldaşlarımın ölümüne de yol açabilecek olan açlık grevine "hoşgeldin" diyemiyorum. Benim yerimde olsalar onların da böyle düşünceklerinden kuşkum yok. Buna rağmen açlık grevine başvurdularsa, bu bir tek şeyi gösterir: Türkiye siyasi rejiminde, siyasi çevrede kirlilik had safhaya varmıştır.

Yoldaşlarımın yaşamasını istiyorum. Ama onlar Türkiye gibi bir ülkede yalnızca komünistlerin değil, demokrasi ve insan haklarından yana herkesin yoldaşı. Öyleyse hepimiz yoldaşlarımızın yaşamasını istiyoruz.

Siyasi çevremiz bir an önce zehirinden, kirinden arıtmalıyız, arıtmalıyız ki yoldaşlarımız yaşasın.

ÖZGÜN BİR SİNEMACIDAN TARİH VE FELSEFE

❑ Sadık Albayrak

9. İstanbul Film Festivali sinema ufkumuzu genişletin bir yönetmen tanıttı bize Miklos Jancso. Sanki bir solukta çekilmiş, kesintisiz bir hareket ve dinamizm içeren filmleriyle. Jancso sinema yapısıyla senfoniler besteleyen bir yönetmen. Zaten filmlerinin adı da bunu vurguluyor:Kızıl İlahi, Macar Rapsodisi, Allegro Barbaro.

1965 yapımı Umutsuzlar'da Jancso, Macaristan'da 1860'larda yenilgiye uğrayan bir devrimin militanlarının ele geçirilişini anlatıyor. Ovanın ortasında bir kuleye hapsettikleri köylülerin arasında bu militanları ayırtetmek istiyen askerler, onlardan hainler çıkararak amaçlarına ulaşmaya çalışırlar. Her türlü hileye ve baskıya başvuran askerler geniş ovanın yüzenden sürekli insanların üzerine at süren süvariler baskının ve iktidarın bir imgesini sunarlar. Soyutlanmış bir mekanda, sürekli kamera hareketleri ve soğukkanlı bir yaklaşımla zulmün ve ihanetin anatominisin çıkarıyor Jancso.

Konusunu Macar yakın tarihinden alan filmlerde Jancso'nun asıl kahramanı "kitle"dir. Birbirine karşıt sınıflar filmlerdeki gruplarla ifade ediliyor. Birey ise bu gruba temsil ettiği ölçüde yeralıyor, çok yakından çekildiği zaman bile gruptan ayrılmıyor, görüntüde arkasında durmaksızın hareket eden kitle de göze çarpıyor.

Kızıl İlahi Jancso'nun özgün üslubuna tüm yönleriyel ortay koyan bir film. Daha iyi bir yaşam dirinişe geçen köylüler film boyunca bir grup olarak filmin asıl kahramanı oluştururlar. Onları engellemeye çalışan patron kaşnlarına egemenlik araçlarıyla çıkar: Kahya ikna etmeye çalışır, papaz vaaz verir, askerler ise öldürür. İki taraf arasındaki çatışma soyutlanmış, önplana çıkarılmıştır. Köylüler sürekli marş söyler, halay çekerler. Kamera durmaksızın devinir ve onları izler. Jancso, tiyatrodaki gibi bir süreklilik peşindedir sanki. Zamanı ve mekanı bölmeden, zaten herşey bir temsil gibidir; tarihin temsili.. Öldürülen biri biraz sonra ayağa kalkar; buruda oyunculuk da sinema da değil "teatral"dir.

Macar Rupsodisi'nde aristokratlar ve köylüler sırayla çayırda kurulmuş üstü kapalı bir alanda toplanırlar. Burası tarihin tiyatro sahnesidir. Savaş malikanenin hemen arkasındaki gölde simgesel hareketlerde canlandırılır. Jancso, sinemadan Brechtçi bir tiyatro estetiği yaratıyor sanki. Olayları ve durumları, olağan ve somut görünüşlerinden aykırı bir şekilde, soyutlanmış, simgesel ögelerle zenginleştirilmiş olarak yeniden kuruyor. Böylece temel temaları olan baskı, başkaldırı, zulüm, kahramanlık tarihsellik içinde ve etkileyeci bir biçimde ortaya çıkıyor.

Macar Rapsodisi ve Allegro Barbaro bir malikane etrafında 20. yüzyıl Macar tarihini anlatıyor; demokratik yükseliş, 1. Dünya Savaşı, devrim, karşı-devrim, yeni bir devrime doğru, faşizm.. ve bu tarihsel olaylar içinde kendini arayan, toprak ağasının oğlu Istvan.. bu filmlerde bireyin yazgısı ile toplumunki öylesine bağlanıyor ki, Istvan Zsdanayi'nin kimlik arayışı bir bakıma Macaristan'ın kimlik arayışını simgeliyor. Allesro Barbaro'nun sonuda sisler arasında aranarak arkasına, yanına ve önüne bakan Istvan ile Macaristan tarihinin duraklarından biri ifade ediliyor sanki.

Jancso son iki filminde ise gerçeğin peşine düşüyor. Canavarlar Mevsimi eski filmlerindeki sinemasal uslubunun günümüze uygulamasıdır. Öyle ki, tarihsel filmlerdeki sürekli koşturan, kuşatan süvarilerin yerini bu filmde helikopter ve arabalar alıyor. İnsanı tehdit eden araçlar giderek (süvariye göre) daha bağımsız, korkunç ve saçmadır. Bu saçmalık ve karmaşa bir yokoluşun, kıyametin mi habercisidir? Film boyunca gelişen kavranması güç simgelerle yüklü olağandışı olaylar Jancso'nun bu soruya aradığı yanıttır.

İsa'nın Yıldız Falı gerçeği sorgulanmasıdır. Günümüzün giderek karmaşıklaşan dünyasında idealler, inançlar, gerçek nerededir? Birbirine alabildiğine yabancılaşan insanlar, kısaca sürüklenen bir dünyada ele avuca girmez gerçeğin peşindedir. Bu filmde Jancso kaosu kaos gibi bir sinemayla anlatır. Filmdeki olaylardan hiçbiri tutarlı bir bütünlüğe ulaşmazlar. Filmde eski filmlerdeki süvarilerle arabalar birlikte gezinip durur. Kaos içinde zamanlar da birbirine karışmıştır. Öte yandan gerçek TV ve videonun tehtidi altındadır. Film boyunca kimliği açıklığa kavuşmayan Joseph K. (Kafkanın Davasından fırlamış) sürekli bir video kamera taşır. Her gittiği yerde, TV ekranında gerçek bir başka açıdan yansımaktadır. Jancso Antonisni'nin Cinayeti Gördüm filmine açık bir göndermede bulunur. Gerçek videoyu kaydedilen midir? Belirsizliklerle dolu ve kavranması güç göstermelerle dolu bu film günümüzün felsefi bir panaromasını çizmeye çalışıyor: İsa insanlığın miladıdır; onu defteri dürüldü. Bir başka dönüm noktası Marks ise, onun geleceği ne?

Filmin sonunda, yıkık bir istasyonda, toprağın altında yitip gitmiş tren raylarının kıyısında oturmuş düşünen kadın insanlığın yeni yollar arayışını anlatan unutulmaz bir imge. Miklos Janoso, ideallerini, yoluna yitirmiş bir insanlık bu durumdan yine aklıyla çıkacaktır mı demek istiyor?

Macar Rosodisi'nden bir sahne

Canavarlar Mevsimi

Kısa Kısa

Doğramacı rektifiye oldu

YÖK Başkanı Prof. Dr. İhsan Doğramacı 4 Nisan 1990 günü 75. yaş gününü kutladı. 1402'likler konusunda: "1402'lik uygulaması baştan beri ayıptı, bu ayıp yapıldı" dedi. Geçirdiği bel ameliyatının kendini yenilemekte olanak olduğunu belirterek, "Ameliyatla kendimi sıfırladım. Rektifiye oldum. Bundan sonra 75 yıl daha var, 75 yıl daha ileriye koşacağız" dedi. Doğramacı hakkında değerlendirme yapmak isteyenlere duyurulur.

İTÜ Ayazağa

İTÜ Ayazağa kampüsünde bir spor merkezi açıldı. Öğrencilerden toplanan paralarla yapılan spor merkezi 3.5 milyara maloldu. Törenin açış konuşmasını yapan İTÜ Rektörü Prof. Dr. İlhan Kayan, spor merkezinin büyük bölümünün öğrencilerin harç paralarıyla yaptırıldığını ve devletten hiçbir yardım alınmadığını kaydetti.

GENÇLİK ÜLKEDE OYANAN OYUNLARIN NE NESNESİ NE DE SEYİRCİSİ OLACAKTIR

❑ Uğur Yüzbaşıoğlu

Üniversitelerde yaşananlar ülkenin politik yapısında değişimlerin bir yansıması olarak kendini gösteriyor. Son olarak İstanbul Üniversitesi'nde yaşananlar var olan değişimi, nesneliği açısından çok iyi tanımlıyor. Çoğunluğu İstanbul Üniversitesi kökenlilerin oluşturduğu 805 öğretim üyesi YÖK'ün yeniden yapılandırılması konusunda taraf olmaya başlamışken, öğrencilerin sosyal, kültürel, politik aktiviteleri artmışken, kimi sol politik grupların, öğrenci kimlikli hareketler dışındaki eylemleri bahanesi ile polis üniversite içine girmiştir. Şu anda varolan durumda, Hukuk öğrencisi olmayan, Hukuk fakültesi sınırları içine sokulmuyor. Siyasal öğrencisi olmayan Siyasal sınırları içine sokulmuyor. İstanbul Üniversitesi bünyesindeki tüm fakülteler için bu durum geçerlidir. En ufak barışçı eylemler bile, şiddet ile bastırılarak yok edilmek isteniyor. 12 Eylül'ün, üniversitelerde yarattığı depolitizasyon fırtınası, çevik kuvvetler ile yeniden estirilmeye çalışılıyor. Öte yandan rektörlerin ve kimi öğretim üyelerinin sorunları, polisiye yöntemler dışındaki seçeneklere hiçbir olanak tanımamaları demokratikleşme yanlısı Üniversiteli insanların mücadelesini olumsuz etkiliyor..

Üçüncü yol yok.

Üniversiteler polisin girmesi, rejimin, demokratikleşmenin önünü kesme çabalarının önemli bir göstergesi olarak beliriyor. Tıpkı Kürt sorunundaki, sendika alandaki gelişmeler gibi. Fakat bu gelişmelere karşın, 141-142 ve 163. maddelerin kaldırılmasına yönelik mücadele, yasak duvarında önemli bir gedik açmayı, bunalan toplumun özgürlük esintisiyle daha ileri gidecek gücü kendinde bulabilir. " Bu sıradan anti demokratik yasak maddeleri değil, geleneksel politik rejimin yasal dayanaklarıdır". Politik hedef bu anlamıyla daralmıştır. Her gericileşme döneminde, varolan kazanımları silip götüren bu maddelerin kaldırılması, üniversiteleri de ilgilendiren kilit bir konumdadır. Üniversite içindeki özerkliğin, bilimsel çalışmanın üretilmesindeki en önemli engel, düşünce özgürlüğüne konan yasaktır. Özgürlükler uğruna mücadele etmek, düşünce zincirinden kurtulmak, yurttaşlık bilincini taşımanın ve birey olabilmenin en önemli kısmıdır. Ülkemiz kritik günler yaşıyor. Ya demokratik ya baskı rejimin sürekliliği.. Üçüncü yol yoktur.

Üniversiteli kimlikli faaliyet

Böylesi kritik bir dönemde, ülkedeki gericileşme sürecine yönelik olan, Kutlu ve Sargın'ın, ölüm orucu, ulusal ölçekte, herşeyden önce, birey ve yurttaş olarak, demokratikleşmeye katkıyı oluşturuyor. Bu eylem sadece komünistlerin bir çıkışı olmaktan çok, demokrasiden, insan hak ve özgürlüklerinden yana herkesin katkısıyla gelişecek, DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜKLERİ yaşamak ve kullanmaktır. Gençlik ülkenin içinde bulunduğu bu kritik günlerde, kendine düşen yeri alacaktır. Herkesin, sürece ilişkin katkısını almak, demokrasi kültürünü gençlik içinde yeniden üretilmesinin biçimlerini yaratmaktır. Üniversite içinde, yasakların, tabuların kırılmasında, gericileşmeden kaygı duyan herkesin katılmasına yönelik eylemler yolu açabilir. Artık virgülleri, noktaları tartışmak zamanı değil, ama üniversiteli kimliğinin dışındaki sıfatlarda da etkileşim alanını genişletmek olanağı da yok. Hiçbir biçimde, sıfata takılmadan, en geniş etkinliğin üniversiteli kimlikli faaliyet olduğunu bilerek, düşünce özgürlüklerinin ve siyasal yasakların kaldırılmasına birey yurttaş olarak taraf olmak. Süreçten gençlik için çıkış yolu budur.

KUTLU ve SARGIN'ın ölüm orucu sadece iki politik insanın eylemi değil, demokratikleşmeyi engelleyen güçleri vuran, insan hakları ve özgürlük mücadelesidir. Bu süreçte gençliğe düşen görev, hayatın her alanında,

" BİR İMZA VER
BİR ADIM AT
BİR TÜRKÜ SÖYLE
ÖLMESİNLER" dir.

"ERKEK DEĞİL Mİ DÖVER DE SEVER DE"

❑ Gül Özdamar

Komşumuz yine bizdeydi. Yüzü gözü morluklar içerisinde annemle dertleşmeye alışıyodu. Kocası hemen hemen haftada birkaç kere onu bu hale getiriyordu. Bazen haftalarca bizde kalıyor sonra yine "evine" dönmek zorunda kalıyordu. Her seferinde adam "namus" sözü, "erkek" sözü veriyr ama bu sözlerde hiçbir zaman durmuyordu. Karısını yine dövüyordu. Neden dövüyordu?

Erkekler neden döverler? Araştırıldığında, neden dövdükleri yada dövülenlere niçin dayak yedikleri sorulduğunda çeşitli nedenler ortaya çıkmakta. Ama bütün bunların ortak noktası erkeğin mal olarak görmeleri ve içerisinde egemen olanın erkek olması. Aile reisliğinin erkeğin elinde bir güç oluşturması, somut olarak ise şu nedenler ortaya çıkmakta. Kadına toplum tarafından verilen ev kadınlığı rolünün "gerektiği gibi" yapılamaması. Ev içi "görevlerini" aksatması, kıskançlık, erkeğin içki içmesi gibi görülüyor. Geçteğimiz günlerde Hürriyet gazetesinde bir haber dikkatimi çekmişti. Bir kadın avukat çok büyük densizlikle "bazı kadınlar dayağı hak ediyor" gibi bir söz etmiş! Gerekçe olarak da şunu göstermiş,. Bütün gün yorgun gelmiş eşlerini bir de "kadın dırdırıyla" rahatsız etmeleri. Kadınlar tabii ki bütün gün evde "oturduklarından" kocaları geldiğinde onları her yönden memnun etmek zorundalar. En ufak bir memnuniyetsizlik dayakla sonuçlanabilir.

Komşumuzun kızı benim yakın arkadaşım olduğundan bu olay her zaman beni yakından ilgilendirirdi. Bir kişinin bu kadar alçalabileceğini küçücük beynimle anlayamıyordum. Bu dayak olaylarından hiç kuşkusuz en çok etkilenen arkadaşım oluyordu. Bütün erkekler böyle dövüyorlar mıydı acaba?

Doğrusu bu soruyu bir çırpıda cevaplandırmak pek de kolay değil. Birçok kişide şöyle yanlış bir inanış var. Genelde sarhoşlar ve cahiller karılarını dövüyorlar. Fakat gerçek durum hiç de sanıldığı gibi değil. Araştırmalar birçok "kültürlü" yüksek okul mezunu, toplumda belirli bir konum sahibi erkeklerin de dövdüklerini gösteriyor. Dışarıda işkenceye karşı çıkan bir erkek evde karısını dövebiliyor. Karısının da bulunduğu ortamlarda demokrasiden, insan haklarından nasıl olur da sözedebilirler. Genellikle kadınlar dayak yediklerini söylemediklerinden erkekler de bu durumdan faydalanıyorlar. Gazetede işkence haberlerine sinirlenen kocasına Fatma şöyle demişti "ha işkence yapılmış ha sen beni dövmüşsün ne farkeder" Bu sözlerinden dolayı bile dayak yemişti.

Komşumuz anneme "artık dayanamayacağım annemin yanına gideceğim" dedi. Ve gittiler. İki çocuğu ve kendisi köye gittiler. Bir ay geçti geçmedi komşumuz "evine" dönmek zorunda kaldı. Neden diye sorduğunda anneme "orada da durum pek farklı değil" diye başladı. "ne yapsam kabahat, sağa bak dayak sola bay dayak, sokağa bile çıkamıyordum". Bu kez de sahipliğini üstlenen ağabeyi onu dövüyordu.

Kadınları yalnızca kocaları dövmüyordu ki. Ailede ki bütün erkeklerin evdeki kadınları dövme "hakları" vardı. Ağabeyleri, amcaları, dayıları, kocalarının erkek kardeşleri, kocalarının babaları vs. erkek namına ne varsa dövebilir. 17 yaşında evlendirilen Nur'un kocası askere gittiğinde hem kocasının kardeşi hem de kocasının babası onu boş bırakmadılar ve dayakları sırayla onlar attılar. İki çocuğunu dayak yüzünden düşüren Nur "dayak atmalarını herkes normal karşılayabiliyordu kayınvalidem bile kadınların dövülebileceğini söylüyordu" diyor.

Kadın hareketinin gelişmesiyle birlikte dayağa , cinsel taciz'e karşı bir dizi eylemler gerçekleştirildi.Bu Eylemler sonucunda kadın sorunu öne çıkan bir sorun oldu, tartışıldı tartışılıyor.

Evet komşumuz "evine" dönmüştü. Oradaki bütün baskılardan kurtuluş yolu olarak buradaki baskıları tercih etmişti. Zaten ne yapabilirdi ki bir yolu da yoktu. Boşanamazdı. Çünkü yıllardır evde oturmuş, ev kadınlığı yapmış, elbette hiçbir güvencesi yoktu. Yıllardır birlikte kurdukları herşey ayrıldığında kocasına kalacaktı. Herhangi mesleği de yoktu, çalışma imkanları kısıtlıydı. Ama bu duruma da katlanmak istemiyordu. Ne yapmalıydı?

1960'lı yılların ortalarında dayaktan bir korunma yolu olarak feministler tarafından sığınma evleri projeleri gerçekleştirildi. İlk önceleri ufak çapta olan bu sığınma merkezleri birçok ülkede şimdi gelişmiş durumda. Örneğin: İngiltere, İrlanda, İskoçya, Hollanda, Kanada, Avusturya, ABD, İspanya, İtalya ve Latin Amerika'da sığınma evleri var. Bunlar her ülkede değişik biçimlerde gerçekleştirilmişler. Belediyelerin, kiliselerin, devletin kurdukları sığınma merkezleri olduğu gibi feministler tarafından bağımsız bağış ile işletilen gönüllülerin çalıştırdıkları merkezler de var. Bu sığınakların sayıları de her geçen gün artıyor.

Bu merkezler elbette birçok zahmetli çalışmadan sonra oluşturulmuşlar. Bu evlerin oluşturulması ciddi parasal kaynak, yer gerektiriyor. Bunları sağlamak da büyük çapta çabalardan geçiyor. Proje gerçekleştirildikten sonra da birçok sorun ile karşılaşılıyor. Birçok koca gizli olan sığınma evini bulabiliyor ve oraya gelip karısını dövebiliyor. Bunun için ciddi güvenlik önlemleri gerekiyor.

Ülkemizde de bu tür girişimler son zamanlarda aktif bir şekilde yürütülüyor. Elbette birçok engelle karşılaşılıyor. Dayağa Karşı Dayanışma kampanyasını gerçekleştiren kadınlar tarafından geliştirilen Mor Çatı Sığınma Evi projesi önce Şişli Belediyesi'ne sunulmuştu. Uzun zaman sonra sığınma evi projesini Şişli Belediyesi bu projeye yardımcı olamıyacağını çünkü, sığınma evi olarak kullanılması istenen binanın Büyükşehir Belediyesi'ne ait olduğunu söyledi.

Bunun üzerine Büyükşehir Belediyesi'ne başvuruldu. Burada da bir süre bekletildikten sonra şu an belediye sanki bu proje belediyeye aitmiş gibi sunmak istiyor. Üzerinde birtakım değişiklikler yapmak istiyor. Sonucu merak etmekteyiz. Bunun yanısıra Bakırköy Belediyesinin örnek alınabilecek bir çalışması sözkonusu. Geçtiğimiz sayıda Bakırköy Beledeyesi Kadın Hakları Danışmanı Uğur İlhan tarafından da açıklanan sığınma evi projesinin gerçekleşeceğini öğrendik. Son olarak ise haberler sığınma evinin mayıs ayı ortalarında açılabileceği doğrultusunda.

"Aile içi dayak yaygın ve meşru. Aile içi şiddet hiç bir gerekçeyle geçiştirilmeyecek ölçüde yoğun ve sürekli bir işkence"

"Kurtulmak isteyenlerin önünde çeşitli engeller var. Bütün bu engeller ile kuşatılmış kadın yapayalnız. Bu kuşatmayı yarmanın tek bir yolu var: Dayanışmak, örgütlenmek".

İşte dayağa karşı kadınların çağrısı.

Bütün kadınlar dayağa karşı dayanışmaya.

CİNSEL ZORBALIK

"Irza Tecavüz olgusunun bir tarihçesi"

New York Times tarafından yılın en önemli kitapları arasında seçilen bu kitap çağımızın feminist klasikleri arasında yer alıyor. Times dergisinin 1975 yılında Yılın Kadınları arasında gösterdiği yazar Susan Brownmiller bu kitabıyla erkeklerle kadınlar arasındaki diyaloğu önemli ölçüde etkiliyor. Cep Kitapları AŞ. nin yayınladığı kitabı Suğra Öncü Türkçeleştirmiş.

Yazarın kişisel açıklamasından "Kitabı yazarken bana en sık sorulan soru kısa, doğrudan ve rahatsız ediciydi: Hiç ırzına geçildi mi? Yanıtım aynı ölçüde açıktı: "Hayır"

Bir grup kadın arkadaşım 1970 güzünde bir akşam ırza geçme konusunu tartıştıklarında acıyla haykırdım. Irza geçmenin ne olup olmadığını biliyordum. Irza geçme, hastalıklı, düzensiz bir kafanın ürünü olan bir cinsellik suçuydu. Irza geçme feministlerin ele alması gereken bir sorun değildi, Kadın hareketinin ırza geçme kurbanlarıyla hiçbir ortak yanı yoktu..

O akşamüstü ve birçok başka akşamüstü ve öğle sonrasında ırza geçme kurbanlarının tanıdığım kadınlar olabileceğini, sıraları gelince sessizce kendi deneyimlerini dile getiren kadınlar olabileceğini öğrendim.

Bu kitabı da ırza geçme olgusu konusundaki düşüncelerini değiştiren bir kadın olduğum için yazdım."

KISA KISA

PENDİK

Pendik'de sokaklarda yaşamını sürdürmek zorunda kalan Akli dengesi bozuk Hatice Deniz adlı bir kadın her dokuz ayın sonunda doğum yapmak zorunda kalıyor. Tecavüzler sonucu hamile bırakılan Hatice Deniz bir kadının başvurusu sonucu şimdi Bakırköy Akıl Hastahanesinde bulunuyor. Hastahane hastaya ancak 3 ay bakılabileceğini ondan sonra ise dışarı bırakılacağını söylüyor. Hastahane akli dengesi 3 ay içinde düzelmeyecek olan Deniz için şu öneriyi sundu. Akli dengesi bozuk raporu alınıp kısırlaştırılabilir. Böylelikle doğurması engellenecek olan Hatice Deniz'e tecavüz tabii ki önlenemiyor.

Alman Gazeteci EBBA AGUSTİN

7 Nisan Cumartesi günü Tünel Kadın Kültür Evi'nde Alman Gazeteci Ebba Agustine Filistin'deki kadınların mücadelesini anlattı. Genel olarak kadın mücadelesi kurtuluş mücadelesiyle çakışıyor. Bir potada gidiyor Filistin'de.

Ben size alman gazetecinin anlattıklarından bir kesit sunmakla yetineceğim. "Birkaç kadın birleşerek Gazze'de evlerinde kurabiye yapıyorlar ve bunu satarak kurtuluş mücadelesine parasal katkı yapmaya çabalıyorlardı. Bir süre sonra işler o derece iyiye gitti ki kadınlar bir işyeri açıp kurabiyeleri orada yapmayı ve satışa sunmayı düşündüler. Bu duruma ilk kadınların kocaları müdahale etti 'hayır dışarıda olmaz evin içinde yapacaksanız yapın' diye. Kadınlar buna karşı çıktılar ve işyerlerini açmayı başardılar. İşler o derece iyiye gitti ki bunu gören erkekler dayanamayıp 'siz yine kurabiyelerinizi yapmaya devam edin fakat işin muhasebe kısmını biz yapalım' dediler. Onlara göre böyle bir istek normaldi. Çünkü kadınların ticaretmiş, paraymış, pulmuş böyle şeylere akılları ermez, kurabiyeleri yapsınlar yeter. Bunu kadınlar kabul etmediler. İşimizle her yönüyle biz ilgileneceğiz diye cevap verdiler. Ve eğer bu böyle kabul edilmezse işi yapmaktan vaz geçeceklerini söylediler. Kurabiye satışları ve geliri öyle bir hale gelmişti ki geri dönülemezdi. Sonunda kabul ettiler. Kadınlar hem kurabiyeleri hem de işin muhasebe kısmını kendileri yapıyorlar"

BAĞIR! HERKES DUYSUN

BOL YABANCILAŞMA - AZ SAHİPLENME

❐ Halil Korkmaz

Nereden çıktı bu konu? Nostaljik yanımız ağır basmaya, yabancılaşmadan da çok söz etmeye başlayınca dayanamadım.

Artık gittikçe uzaklaştığımız "dün"ümüz, sahiplenemediğimiz bugünümüz düşünmek istemediğimiz "yarın"larımız var. İki kişi bir araya gelsek "albüm"ler açılır. İlk önce pratik bir nostalji yaşanır; "Ah o eski günler". Yaşadıklarımız, gördüklerimiz, yaralarımız-berelerimiz, yiğitliklerimiz, marşlarımız, türkülerimiz, afişlerimiz, yazılarımız, gecelerimiz v.s. v.s ... Daha sonra teorik nostalji başlar; O zamanki marksizmimiz, o zamanki ütopyalarımız. Bir LSDT'miz vardı (Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi adlı kitaptan kodlayarak söz ederdik). LSD gibiydi o zamanlar. O'nun sayesinde vatanı olmasa da, henüz kavrayamadığımız dünyayı kurtarırdık. Komünizmde avukatların işsiz kalıp kalmayacaklarını, şans oyunlarının olup olmayacağını tartışır, dindarları partimize sokmaz, yerini kurmaya çalışırdık. Ve sonra nostalji yabancılaşma edebiyatıyle devam eder. Neleri inkar ettik, nelere yabancılaştık, nelerden soğuduk diye. Sonra, sonra sorarız birbirimize. "Geriye ne kaldı sahiplendiğimiz?". Ben hemen yanıtlarım: "Şimdilik nostaljimiz". Diyeceksiniz ki bu kolay bir yanıt oldu. O zaman biraz daha düşüneyim...

Yabancılaşma sözünü her kullandığımızda, yabancılaşan nedir ya da kimdir, neye kime yabancılaşıyor soruları ortaya çıkar. O zaman ben yabancılaşmadan ne anlıyorum, bu kavrama neler yüklüyorum, onu biraz açsam iyi olacak.

Birincisi, yabancılaşmayı salt insanın kendi emek ürününe yabancılaşması şeklinde sınırlamak istemiyorum.

İkincisi, yabancılaşmayı psikolojik anlamda birbirine yakın kişilerin, belirli nedenlerden dolayı birbirlerinden soğumaları, uzaklaşmaları anlamında da değerlendirmek istiyorum.

Üçüncüsü, yabancılaşmayı inkar sürecinin önemli bir unsuru olarak görüyorum.

Dördüncüsü ve bence en önemlisi de YABANCILAŞMA'yı SAHİPLENME kavramıyla birlikte düşünüyorum.

Beşinci, altıncı, yedinci, v.s. içinde, Yeni Açılım sayı 12 sayfa 68'de V. Şelike'nin hatırlattıkları eklenebilir.

Bu sıralamada üzerinde durmak istediğim, yabancılaşma ve sahiplenmenin; hangisini tercih etmek anlamında bir ikilem mi olduğu, yoksa zorunlu bir birliktelik mi olduğu. Konu ilerlemeden sahiplenme konusun da bir hatırlatma: Sahiplenmeyi de aynı şekilde salt üretim süreciyle, mülkiyet ilişkileriyle sınırlamak istiyorum. Sahiplik kavramını öznenin en basit hukuksal ilişkisi olduğunu hatırlayarak, sahipliği tanımlamanın toplumsal ilişkileri de sergilediğini unutmadan...

Bence yabancılaşma sahiplenmeyle birlikte düşünüldüğünde o kadar kötü bir şey değil. Toplumun ve onu oluşturan bireylerin yaşamında her zaman var olan iki kutuptan, iki halkadan biri. Öyle iki halka ki, biri büyürken diğeri küçülmekte, biri küçülürken diğeri büyümekte. Nostalji yapmadan on yıl öncesine dönsek. O yıllarda politik emeğimizle ne ürettik de ona yabancılaştık.

Birincisi, birey bazında "tek gözlü dev"i yarattık.

İkincisi, örgüt bazında mekanik, dikey sıralamalı askeri bir örgütü.

Üçüncüsü, politik bazda, ayrılmayı, kamplaşmayı, çatışmayı perspektif edinmiş bir anlayışı ürettik.

Şimdi geçmişte ürettiğimiz bu değerlere yabancılaşmanın hiç de kötü olmadığını düşünmekteyim. Biriniz bana "Yahu arkadaş inkarın inkarıyla, eski-yeni mücadelesiyle yabancılaşmayı birbirine karıştırıyorsun" diyecek. Haklı olabilirsiniz, ama bu karıştırmayı yapacağımı yabancılaşma sıralamam üçte belirtmiştim. Şunu da belirtmeliyim. Yabancılaşmaya şu anlamda karşıyım: İnsanın kendini yenilemediği bir inkar sürecine düşülmesi anlamında. Yabancılaşmaya şu anlamda da taraftarım: Bana yeniyi sattığı kısa bir dönem içinde olsa sahipleneceğim yeni değerleri gösterdiği için. O zaman şöyle bir ayrıma gitmek de olası: Yabancılaşma - bir eskiye yabancılaşma, yabancılaşma iki-yeniye yabancılaşma. İnsanın özyabancılaşması dediğimiz yabancılaşma da bu ikincisi olsa gerek.

Yine aynı şekilde politik emeğimizle geçmişte ürettiğimiz bireye, örgüte, politikaya sahiplenmeden yenilenmeden nasıl söz edebilirim? Bu sahiplenmeyi bir mülkiyete, hele özel bir mülkiyete dönüştürürsem asıl yabancılaşma o zaman başlar.

Sahiplenmeyi çok ileriye götürecek herkesin kurtarıcısı, her sorunun çözücüsü olabilirsiniz. Sahiplenmeyi o kadar ileriye götürün ki, bizim teorimizin yorumcu değil, dönüştürücü olduğu anlayışıyla dünyayı sizden başka kimsenin dönüştüremediği illüzyonuna kaptırın kendinizi. Sahiplenmeyi o kadar ileri götürün ki, sizden başka bireyin, sizden başka politikacının olmadığını söylemeye kadar varın. Aklıma, kızımın bir gün odaya "güç bende baba" diye bağırarak girdiği geldi. Sahiplenme halkası biraz büyüdüğünde bizde "güç biz de" diye az bağırmadık.

Sahiplenme için de şöyle bir ayrım yapılabilir. Sahiplenme bir-Sınırları belli eski değerler. Sahiplenme iki-Sınırları belli olmayan henüz yeni değerler.

Yabancılaşma ve sahiplenmeyi zorunlu birliktelik şeklinde düşündüğümü belirtmiştim. Bunu bir adım daha ileri götürürsem şunu da söyleyebilirim: Yabancılaşma ve sahiplenme arasında bir uyum olması gerektiği, bu uyumun da kendisini sürekli, daha üst bir düzeyde yenilenmesini zorunlu olduğu.

Her çağın kendine göre yabancılaşmaları ve sahiplenmeleri olduğunu düşünürsek içinde yaşadığımız ve biraz da tarif etmekte zorluk çektiğimiz çağın yabancılaşmalarını ve sahiplenmelerini saymak, sıralamak da zorlaşmakta. On yıl önce bireyi hesaba katmadan oluşturulan politikalara bizim dışımızda insanlar gülerken, şimdi bu anlayışa bilgisayarlar gülmekte. Ve artık geçmişe ne kadar yabancılaştığımızın yeniye ne kadar sahiplendiğimizin sınırlarını bilemediğimizden bilgisayarların kahkahalarını duyma korkusuyla politika yapmaya da çekinmekteyiz.

Bu arada şunu da sorabilirim. Yabancılaşma ve sahiplenme emeksiz düşünülebilir mi? Düşünülemez. Bizler nostalji yaparken emeğe duyduğumuz saygıdan dolayı, hiç bir değeri eskitmek istemiyorum. Değeri kabul etsek de, etmesek de bu böyledir. Ama "albümler" açıldığında, bizim dışımızdaki bu gerçeği görmek biraz zorlaşmakta.

DİPGRAFİTİ: Sakın yabancılaşmayın yoksa intihar edersiniz. Sakın herşeye sahiplenmeyin adınız

"YA DEMOKRASİ YA KAOS"

❐ Burhan Aydınalp

TBKP liderleri 26 aydır rejimin rehineleri olarak yatıyorlar. Demokrasi rehineleri, topluma, halka, onun özgürlüğüne karşı, rehin tutuluyorlar. 2 yıl önce barışçıl, demokratik bir girişimde bulundular. Komünist olduklarını serbestçe ifade ederek ve bu düşünceleri etrafında örgütlenmek, ülkenin siyasal yaşamında yeralmak için geldiler. İşkenceden geçtiler ve iki yılı aşkın bir süredir içerdeler. Herşey bir yana insan hakları açısından ızdırap verici; bırakalım kamu vicdanını, sıradan bir insanın bile vicdanını sızlatacak bir durum.

Fransız ozanı L.Aragon'un bir dizesi aklıma geliyor. "Sözümün sonrasıysa anlaşılacak bir gün, nasıl olsa" ve "gülümü vereceğim sana/ senin için sözverilmiş binlerce gül" diye devam ediyordu.

"Komünizm çöküyor"muş...

Ülkemizde işler o kadar hızlı gitmiyor. Altdan alta derin bir sancı yaşanıyor. Neki, sorunlar yüklü, yılların sorunları; ben diyeyim 1925, siz deyin 1945'den bu yana süre giden sorunlar. Demokrasi sorunları: insan hakları, özgürlükler, politik haklar; Bir türlü Batı'da olduğu gibi "sınıf esasına oturamayan" toplumsal yapının, politik örgütlenmenin sorunları. 1925'den beri süre giden "bölücülük" ya da "Doğu"sorunu.

Değişen dünya ve süre giden sorunlarımız.

Yine de olumlu gelişmeler var ülkemizde. 1980 öncesi "adını bile koyamadığımız" ya da adı etrafında toplumun kamplaştığı ve daha çok "marjinal sol"un dile getirdiği; geleneksel-resmi politikaların, politik sistemle, partilerle, politikacı tipi ve politik kültürle örtüştüğü sorunlarımız "tabularımız", bugün "adı konarak" konuşuluyor. "Düşünce özgürlüğü", "komünist partinin yasalda kurulması", "Kürt sorunu". Hatta Cumhurbaşkanı Özal, geçen yıl Fransa'da yaptığı bir konuşmada, bu iki konudan da "tabu"olarak sözediyor ve yıkılmasının "zaman alacağını" söylüyordu. Neki olguların kendi zamanı vardır. Her şey geldi kilitlendi. Ya demokrasi ya kaos. Demokrasinin zamana uzanımdaki kalmadı. Dünyadaki gelişmeler de bunu gösteriyor. Ya çağın, zamanın ve ülkemizin kaldıramayacağı "geleneksel politikalarda" ısrar edilecekki, bunun sonu kaostur- ya da Batı'da olduğu gibi "sınıf esasına ve ulusal katılıma" dayalı bir "milli mutabakat" gerçekleşecek ve demokrasiye geçilecektir.

Peki, Komünistler ne isteyebilirler ülkede demokrasiden, sosyal ve ulusal katılımdan, insan hakları ve özgürlüklerin güvenceye kavuşmasından başka.

Biz kendimizi "ne ile tanımlıyoruz"? Politik eylemimizle mi, idolojik formülasyonlarla mı? Eylemimiz ortada: 141-142,163'ün, düşünce ve vicdan özgürlüğünü engelleyen yasakların kaldırılması; komünist ve dindar "siyasi akımların" serbestçe örgütlenmesi, politik sisteme katılımı, siyasal çoğulculuğun sağlanması.

TRT haber bültenlerinde Alman, komünist, "demokratik sosyalizm partisi" diye sözediyor spiker. Demokratik Alman eski Sosyalist Birlik Partisi'inden. İtalyan Komünist Partisi'nin adı "ŞEY". nesne. Latince "şey", "res", sorun, mesele, iş anlamına da geliyor. Yani "adı konmamış" henüz. Bu kırk yıla ana muhalefet partisi. Biz ise, ne iktidardaydık, ne muhalefette. Kimliğimizi politik eylemimiz belirleyecektir. Demokrasiye yapacağımız "azami" katkı: "Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü".

SSCB ve Doğu Avrupa'da varolan sosyalizm nasıl ki "sosyal güvenlik ve ekonomik gelişmeyle" özdeşleştirildiyse; kapitalist ülkelerde, özellikle bizde, marksist solda sosyalizm düşüncesi çoğu kez "politik devrim beklentisi" ya da "düzen-aşırı muhalefetle" özdeşleştirildi. Marksistlerin, komünistlerin çoğu kez "biricik farkının", "daha fazla demokratizm" olduğu unutuldu. Eğer, komünistler, kendilerine bu adı uygun görecekleerse, bu anlamda görmeliler. İşte, tam da bu anlamda önem taşıyor Kutlu-Sargın ve onların "kişiliğinde" TBKP'nin, yani Türkiye "marksist hareketinin bir parçasının" eylemi.

"Komünizm Çöküyormuş"...

Sanki 40 yıllık iktidarın ya da (Yasaklanmış) muhalefetin hesabını soran var bizden. Biz, olsa olsa bugüne dek "Nasıl bir yol izledik, nasıl bir anlayışa sahip olduk ki" ülkemizin, halkımızın sorunlarının çözümüne katkıda bulunamadık? diye sormalıyız kendimize. İşin ilginç yanı onu da sormuş, yanıtını bulmuş, eyleme de geçmişiz, ama . . .

"Komünizm çöküyor" olsa bile...

Demokrasi için, özgürlükler için, insan hakları için, insanlık namına harekete geçelim. TBKP liderlerinin ve tüm politik tutukluların özgürlüğü için yani, 141-142,163'ün kaldırılması için harekete geçelim.

SENDİKAL HAREKET

bir hedef sendikaların tüm faaliyet alanlarını doğrudan doğruya etkileyecektir. En başta toplu sözleşme politikalarında farklı bir bakış açısı zorunlu olacaktır. Geleneksel .... ücret politikası terk edilmelidir. Sendikalar bugüne kadar birazda işin kolaycılığına kaçarak iş değerlendirmesine işverenin, MESS'in KIPLAS'ın önerisi diye "istemezük" sesleriyle tepki gösterdiler. Oysa gelinen uğrakta (ya da gelinecek) farklı kanunlarin sendikaların üyeleri olması, bir iş değerlendirme sisteminin kurulmasını da zorlayacaktır. Sendikalar üniversitelerle, bilim adamlarıyla ilişkiye geçerek, iş değerlendirme sistemi oluşturmalı işverenlerin karşısına öyle çıkmalıdır.

Hizmetler sektörünün önemi öne çıkıyor

3- Yeni Teknoloji işkollarını hızla birbirine bağımlı hale getiriyor. Daha birkaç yıl öncesinede sadece birkaç telefonla işleyen bankacılık, bugün hemüğerdü faaliyetini elektronik aletlerle yürüten dev organizyonlardır. Bu da bankacılığı elektronik sanayine bağımlı hale getiriyor. İşkollarının birbirine bağımlı hale gelmesi mücadelede dayanışma ve işbirliğini daha fazla öne çıkarıyor.

4-Günümüzde hizmetler sektörü sınıf mücadelesi açısından daha belirleyici ve etkili hale gelıyor. Yeni Çaltak faciasının hemen ardından maden ocaklarında 2 saatlik iş bırakma yaşandı. Bu iş bırakma gazete sütunları arasındaki kaybolmuş küçücük bir haber olmanın ötesine gidemedi. Ama belediye işçilerinin 1 saatlik geç işbaşı yapması kamuoyunda günlerce tartışıldı, konuşuldu.

5- Sonuç olarak işçi sınıfı ve sendikalar yeni teknolojinin ortaya çıkaracağı etkilere kendilerini kapayamazlar.

Doğal olarak etkileneceklerdir. Sendikalar yapılarını ve pratiklerini yarın ortaya çıkabilecek yeni koşullara göre bugünden düzenlemelidirler. Sendikalar uzun vadeli programlar, araştırmalar yapmalı ve toplumsal sorunların kendisiyle direk ilgili organizasyonlar olmalıdır.

CEZAEVLERİ VE BİREY

Cezaevleri, toplumsal yaşamımızın bir parçasıdır. Bireylerin cezaevlerindeki yaşamları dışarıdaki yaşamdan daha az karmaşık değildir. Bireylerin cezaevlerinde sorun olabilecek sonsuz sayıda nedenleri vardır. Öyle dönemler olur ki, bireyler arasında oldukça üzücü sorunların yaşanması kaçınılmaz olabilir. Bazen aklın ve mantığın sınırlarını aşan sorunlar bireylerin geniş hoşgörüleriyle aşılabilir. Bazen ise küçük sorunlar dahi katlanarak büyür ve çok karmaşık bir duruma gelebilir. Böylesi sorunlar dışarıda yaşandığında daha kolay çözümlenir. Çünkü dışarıda bireyler arasında yaşanan sorunları aşmak için birden fazla alternatifler bulmak mümkündür. Ama içeride yapılabilecek en önemli şey koğuş değiştirmekle sınırlıdır. Bu ise içerideki bireyi geçici olarak bir süre rahatlatmaktan öte hiç bir işe yaramaz. Zira koğuş değiştiren bireyler bir zaman sonra aynı havayı solur. Ve yine aynı sorunları yaşamak zorunda kalırlar. Fazlaca seçim haklarının olmadığı böyle bir yaşam aylar ve yıllar boyu sürer gider. Bu kısır döngü bireyin her gün kendini yeniden üretmesiyle aşılıp kırılabilir. Bunu beceremiyen bireylerin gerek global sorunlara ilişkin, gerekse ülkedeki genel siyasi ve toplumsal gelişmeye ilişkin yeterli çözümlemelerde bulunması beklenemez. Bunun iki nedeni vardır. Birincisi bizim gibi ülkelerde kahrolsun teori, yaşasın dar pratikçilik anlayışının yaygın olduğu bireylerin kendilerini yeniden üretmeleri çok zordur. İkincisi ise sorun tekbaşına bireyin yanlızca kendi ben'i üzerinde çalışarak kendini yeniden üretmesi sorunu değildir. Sorunun özü kollektif iradede aranmalıdır. Kollektif iradeyi de en genel biçimiyle örgüt oluşturur.

İşte son yıllarda cezaevlerinde yaşanan sorunların özünde bu yatmaktadır. Tek tek bütün bireylere baktığımızda her biri bir örgütün kadrosudur. İşte sorun burada düğümleniyor. Nasıl bir örgüt ve nasıl bir kadro? Bizim amacımız burada nasıl bir örgütü tartışmak değildir, ama konuyla bağlantısı olduğu için 80 öncesi varolan örgütlerin cezaevlerindeki bireylerine ilişkin şu kadarını söylemek istiyoruz. Geçmişte hiçbir örgüt biz dışarısıyla içerisi arasında iletişim kopuklukları yaşamadık diyemezler. Hatta bırakınız içerisini dışarıda dahi bireylerle ciddi iletişim kopuklukları yaşanmıştır. Bu nedenle cezaevlerindeki birey "gerçek anlamda bir kadro mudur?" Yaşanan somut verilere baktığımızda beş on örneğin dışında bunun böyle olmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Hep bilinen bir gerçektir ama tekrarlamak istiyoruz. Örgüt kadrolarıyla ayakta kalır. Geleceği de kadroları aracılığıyla kucaklar. Gerçek anlamda bir kadro yaşamın hiçbir alanında edilgen kalmıyan, gerektiğinde insiyatif kullanabilen birey demektir. Bu bağlamda insiyatif koymayı aynı zamanda aşağıdan yukarıya doğru açılım sağlama olarak düşünüyoruz. Çünkü örgütün salt yukarıdan aşağıya doğru verilen direktiflerle gelişip olgunlaşacağını sanmıyoruz. Yeterince derine inmeyen sığ yönetimlerle yeni ve düne göre daha da karmaşık olan sorunların üstesinden gelmek için cezaevlerindeki bireyleri birer kadro konumuna getirmek istiyorsak onları kollektif iradenin içinde yeniden yoğurmalıyız. Bu nedenle cezaevlerindeki bireylerin önünde dışarıdaki bireyler kadar geniş olanakların olmadığını bilerek onların teoriye ilişkin yabancılaşmalarını kırmada ve kendilerini yeniden üretmede onlara çok yönlü olanakların sunulmasını önümüzde duran acil görevler olarak görmekteyiz.

Şevket Değirmenci
İsmail Özka

141-142'nin azizliği

Demir bir kapının aralığından içeri bırakılıverdim. Yüksek bir tavandan, seyrek bir iki ampulun aydınlattığı kirli sarıdan da kirli renkte duvarlar, ilk bakışta çoğu kimseyi göremediğiniz izbe loş karanlık 80-90 metrekarelik, ortasında iki beton direk dikilmiş bir yer.

Nerede olduğumu kavramak için bir iki dakika donup kaldım, beynim tüm gücüyle algılama yaparken "acaba buradaki canlılar benim türdeşim mi?" sorusunu kendime sormadan alıkoyamadım! Yerler pislik içinde, sigara izmaritleri, kirli gazete parçaları, girişte sağ köşede sanki 1-2 varil çöpü oraya döküvermişler veya bir mahallenin alınmamış bir günlük çöpü, biraz ileride karanlık bir girinti, (tuvalet imiş) bu boşluğa geçince, bir grup insan gazete kağıtları üzerinde karma karışık yatıyor, girişin solu daha da loş ve karanlık, yine orada da bir iki kişi kağıdın üzerinde ayaklarını uzatarak oturuyor, daha ilerisi kapkaranlık hiç bir şey göremiyorum, direklerin arasında saç-sakal birbirine karışmış, üstbaş berbat ikişerli üçerli volta atan insanlar.

Kapıya yakın iki kişi umursamaz bir hava ile "geçmiş olsun" çekiyorlar, feleğini şaşırmış insan ne diyeceğini bilemiyor. 15 günlük 1.Şube hücresinden sonra, dosyanın Eskişehir'den, İstanbula gelmesini beklemek için getirilen yer 2. Şube infaz müteferrikası imiş . . . Eh buna da katlanacağız yapılacak bir şey yok, nelere katlanmadık ki.

Ben hemen sormaya başladım;
-Ne zamandır buradasınız?
Bende yeni geldim.
-Niçin getirdiler?
Çek, karşılıksız çekten.
-Gece de mi burada kalacağız?
Tabii, burada 20-30 gün kalanlar var, berbat bir yer, battaniye de vermiyorlar, insan buradan sağlam çıkamaz, insanlık dışı, ilk defa geliyorum . . .
O bana sormaya başladı.
-Siz neden geldiniz ?
Öğretmenim, 141-142 den.
-Düşünce suçu değil mi?
Evet, hiç bir eylemim yok, sadece evimde yasaklanmış kitap dergi, broşür, daktilo bulundu.
-Ne kadar ceza aldın?
Beşbuçuk yıl.
-Ne kadar çok ceza, düşüncelerden dolayı ne kadar çok hoca ! . . .

yavaş, yavaş ortama uymaya başladık, diğerleriyle de bu tür sohbetler yaptım, her suçtan insan vardı, hepsi de bana üzülerek, acıyarak bakıyorlardı "Hoca senin yerin burası değil, ne işin var buralarda" gibi imalarda bulundular.

Sabahattin İzcioğlu
Bayrampaşa Cezaevi.

ROLÜMÜZÜN ÖNEMİ

kazanılmasının ve demokrasiye geçişin zorunluluk olduğunu saptamıştı. Bu görüş de doğrulandı. Gerek partimizin içindeki bunalım, gerekse daha geniş birlik sürecindeki sancıların altında özgürlük ortamının sağlanamamış oluşu gerçekte çok önemli bir rol oynamaktadır.

Partimiz henüz ne gerçek anlamıyla yasal, ne de illegaldir. Bu durum özellikle yönetim düzeyinde akla gelen, gelmeyen sayısız güçlüklerin, bugünkü parti unalımının nesnel kaynağıdır. Bu durum daha geniş birlik istek ve kararlılığımızın hakkıyla anlaşılmasını da engelliyor. Yasallık konusundaki kararlı mücadelemiz kimi dostlarımızda kendimizi ön plâna çıkarmak güdüsü olarak algılanırken, onların kuşkularını gidermeye yönelik çabalarımız ise politik hedeflerimiz için mücadele konusunda parti içinde kafa bulanıklığı yaratıyor.

Yoldaşlar;

Parti içi bunalımdan derece derece hepimiz sorumluyuz. Tartışmaların sıcaklığından kendimizi arındırarak soğukkanlı düşünecek olursak her birimizin yanlışlarının, en azından eksikliklerinin olduğunu görebiliriz.

Bu böyle olsa bile bunalımın esas sorumlusu, cezaevinde bulunmakla birlikte biz de içinde olmak üzere bir bütün olarak yönetim görevini üstlenmiş olan parti yönetimidir. Bu kısa seslenişte bunalımın tüm nedenlerine ve yönlerine girecek değiliz. Yalnızca sorumluluklarımızın farkında olduğumuzu işaret etmek istedik.

Diğer yandan partide bunalıma yol açan birçok neden sayılabilir. Ancak, gelinen noktada bizi esas olarak çözümler ilgilendirmelidir. Çözüme bağlı olduğu ölçüde nedenler ele alınmalıdır.

Bunalımın bize göre temel öğesi, parti içi konsensusun bozulmasıdır, çözüm de buradadır; farklı görüşler arasında yeni bir kensensus yaratmak. Bu mümkündür.

TİP-TKP birliğinde konsensus ilkesi TBKP'nin kurucu ilkesi olmuştur. TBKP'nin TİP veTKP'den farklı ayırdedic niteliği "birleşik parti" olmasıdır. Ne TKP, ne de TİP bu nitelikte partiler değildi. Bu özellik aslında çağdaş, modern, yeni bir parti anlayışı için uygun bir yapı oluşturuyor. Birleşik bir parti monolitik bir parti yapısını dışlar. Böyle bir yapı ise olgun, gelişkin bir parti içi demokrasi ister. Böyle bir demokrasi, öncelikle farklı görüşler arasında ortak tutum ve ortak eylem gerçekleştirecek biçimde bir konsensus yaratmayı zorunlu kılar. Bu başarılamadığı için bunalım doğmuştur ve bu konsensus yaratılarak bunalım aşılabilir.

Bunun için birincisi; tümparti (yönetimden ayrılmış ya da partinin feshini isteyen yoldaşlar da içinde) tıkanan demokrasi sürecinin önünü açmayı, demokrasiye geçiş için yasakların kaldırılmasını amaçlayan somut politik mücadele hedefleri doğrultusunda harekete geçmeyi kabul etmelidir. İkincisi; marksist solun mümkün olan en geniş birliğini sağlama doğrultusunda da komünist partisinin özgürlüğü elde edildiğinde ve yeni yasal partinin güvenceleri ortaya çıktığında TBKP'nin ayrı parti olarak kalmakta ısrarlı olmayacağının açıklanması yerinde olur düşüncesindeyiz. Üçüncü olarak; marksizm anlayışı üzerine yeni bir konsensus yaratmak yenilenme sürecini ilerletmek üzere somut bir plân çerçevesinde teorik-politik düşünsel bir çaba ve tartışmayı başlatmalıyız.

Bütün bunlar için TİP-TKP birliğinin önemi ve daha geniş birlik konusunda kararlılığımız bugüne dek birlikte elde ettiğimiz kazanımları pekiştirmek ve ilerletmek amacı bizi birleştirici olacaktır.

Bunalım her partide ortaya çıkabilir, karmaşık teorik-pratik sorunların çözmek durumunda olan partimizde şaşırtıcı da değildir. TBKP bunalımsız parti değil, bunalımın aşabilen ve ondan ileri sonuçlar çıkarabilen bir parti olmalıdır. Birlikte bunu başarabileceğimize inanıyoruz.

Sevgili yoldaşlar,

Sonuç olarak, demokrasiyi kazanmak ve korumak kararlılığımı gerektiğinde yaşamımız pahasına gösteremezsek demokrasi düşmanları cesaret bulacaktır. Eğer ülkemiz hızla çoğulcu, katılımcı bir demokrasiye geçemezse ne TBKP'nin varlığı, ne de daha geniş yasal partinin bir anlamı olacaktır.

Partimizin birliğini koruyarak tüm gücümüzü özgürlük mücadelesi için seferber etmeli ve tüm enerjimizle daha geniş birlik için çalışmalı ve kendimizi yenileyebilmek için eleştirici düşünce silahından asla vazgeçmemeliyiz.

Çağrımızı ve eylem kararımızı anlayacağınızdan kuşkumuz yok.

Özgürlük ve demokrasi mücadelesinde başarımız birliğimize, kararlılığımıza ve cesaretimize bağlı olacaktır.

Hepinize başarılar diler, sevgiyle kucaklarız.

BÜRO VE TEMSİLCİLİKLER

Genel Koordinatörü Abidin Sökmen, Piyerloti Cad. Dostluk Yurdu Sok., Selimbey İşhanı, No: 8/12, Çemberlitaş, Tel : 516 23 27
Bölge Koordinatörleri: İzmir: Mustafa Karakuş. **Adana:** Mustafa Algan. İnönü Cad. Aydın İşhanı, Asma Kat: 5, No: 607 Tel : 110448
Temsilcilikleri * **Ankara** - Mehmet Sönmez Gazi Mahallesi Kemal Bulvarı 47/25 Maltepe * **Taşova (Amasya)** - Ömer Ünal, Ballıca Köyü * **Antakya** - Ferit Lif, * **Bandırma (Balıkesir)** - Mehmet Aydın, Kaşif Acar Cad. Dumalar Pasajı, No: 36/4, * **Bursa** - Nejdet Filizoğlu, Hacılar Mah. Bostar Sok. Soma Ap. No: 1/1, ***Gaziantep** - Halef Şalvanlı- Bey Mah. Abdullah Edip Çiftçi Cad. No: 12/2, * **Bakırköy** - Hamde Bakioğlu - Vahap Ünsever, İstanbul Cad. No: 38/7, * **Bayrampaşa** - Selahattin Şahin - Hayrettin Altunceviz, Yenidoğan Mah. Nuzumebağ Cad. No: 36, ***Gaziosmanpaşa** - Ufuk Erdoğan, Selimpaşa Cad. Yıldız iş merkezi No: 20 D: 22-23-24, ***Beykoz** - Ahmet Özgün - İsmail Yıldız, İskele Cad. No: 3 Kat: 3 Paşabahçe, Tel : 322 61 83, * **Eminönü - Fatih** - İsmail Sürücü, Yeşiltulumba Sok. No: 36, ***Kadıköy**- İlhan Öser, Osmanağa Mah.Karadut Sok. Şefik Ulaştır İşhanı No: 27/6, * **Kartal** - Hamit Akıncı-Mehmet Malkoç, Yukarı Mahalle, Yanık Sok. No: 13/3 B Blok, Tel : 374 32 44, * **Şişli** -Müslüm Erdal-Mehmet Doğan, İzzetpaşa Mah. Deniz Sok. No: 5/3, * **Ümraniye** - Ali Şen, Alemdağ Cad. No:53/C * **İzmir** - Vedat Pakal, 1471. Sok. No:43/5 Alsancak, ***Denizli** - Atilla Ereren, Doktor Cad. Memiş İşhanı, Kat:3 Tel : 366 20, * **Diyarbakır** - Mustafa Dağcı - İsfendiyar Eyüboğlu - Mehmet Karabulut - Salih Şimşek, İnönü Cad. Kahraman İşhanı Kat: 4 No: 32 Tel: 327 32, * **Kocaeli** - Nevzat Cingin, Ali İhsan Kayalar, Ömerağa Mah. Salkım Sok. Ekşiler Han Kat: 2 Tel : 14 412 28, ***Mersin** - Adil Alabeyoğlu, Hastane Cad. No: 113/6, ***Manisa** - Ramazan Tütüncü, Kuyualan Mah. Erler Cad. No: 113/6, * **Muğla** - Necati Demirel- Özcan Öngür, Belediye İşhanı No: 215 Kat: 2 Tel: 83 87, * **Sakarya** - Hayri Çiftçi, Kavaklar Cad. Sürekçioğlu İşhanı, Kat:1 No: 38/40, * **Salihli** - İsmail Fethi Ekşi, Atatürk Mah. Osmaniye Sok. İnce Mehmet İşhanı No:10, * **Çerkezköy (Tekirdağ)** - Hüseyin Öztürk, Gazi Mustafa Kemal Mah. Edip Sok. * **Karadeniz Ereğlisi** - Devrim Bulvarı Çiloroğlu İşhanı Kat: 5 ***Antalya** - Ahmet Yalçın Sinan Mah. Atatürk Cad. Birlik İşhanı No: 113 * **Eskişehir** - İrfan Pervane - Suat Azak, İsmet İnönü Cad. Üstün İşhanı No: 36 D: 26, ***Tarsus** - Bülent Ufuk Ataş, Cengiz Topel Cad. Yurtmaç İşhanı No: 303 Kat: 3, * **Zonguldak** - Gazi Mahallesi Aralık sok. Turan Apt. No : 46 Kat:4

YURTDIŞI

Genel Koordinatör : Veysi Sarısözen **Temsilcilikleri** * **Federal Almanya** - Aydın Şenesen, Mottke Str. 43, 4100 Duisburg, Fax: (49-203) 339 229, Tel : (49-203) 340 395. * **Batı Berlin** - Dosum Str. 104, 1000 Berlin 44, * **Avusturya** - Halil Erdem, Mittelsteig 7/19, A.1040 Wien, Tel : (43-222) 566 7447, * **Belçika** - Turgay Çelikbaş, Chee B. Abemberg 455, 1180 Brüksel, Tel : (32-2) 345 1076, * **Danimarka** - Ayşe Coşkun, Dyringparken 122.2 th, 2660 Brøndy Str. Tel: (45-2) 544 262, * **Fransa** - Hayri Ata, 57 Rue de la Mare, 75020 Paris Tel: (33-1) 434 93 639, * **Hollanda** - Sezen Ulusoy, Mexico Dreef 229,3563 Utrecht, Tel : (31-30) 62 30 29, * **İngiltere** - Cahit Baylav, 6 Stoke Newington Rode, London N16 7XN, Fax: (44-1) 923 1902, * **İsveç** - Salih Salman - C.O. Köylüoğlu, Visbringen 42 NB, 163/73 Spanga, Tel: (46-36) 6311, * **İsviçre** - Hasan Demircan, Postfach 56, 5614 Sarmenstrof, Tel : (41-57) 271 971, * **Kıbrıs** - Zeki Erkut, 19 Necati Avcıran Sok. Lefkoşe, Tel: (90-520) 75 407

Abone olmak için aşağıda belirtilen abone bedelini "Su Basım Yayın San. ve TC. A.Ş. Türkiye İş Bankası Türbe Şubesi, Hesap No: 1066904" hesabına yatırmanız ve banka dekontu fotokopisini "Adımlar Gazetesi, Peykhane Sok. No: 44/4, Sultanahmet, İstanbul " adresine bildirmeniz yeterlidir.

Abone Fiyatları
6 Aylık
Yurtiçi 25 bin TL. Yurtdışı (Avrupa) 30 DM.
Yıllık
Yurtiçi 50 bin TL. Yurtdışı (Avrupa) 60 DM.

adımlar

❑ Su Basın Yayın ve Ticaret A.Ş. adına Sahibi: Şefik Çelik ❑ Genel Yayın Yönetmeni: Zühtü Olcleli ❑ İşletme Müdürü: Atilla Tanılkan ❑ Yazıişleri Müdürü: Hüseyin Çakır ❑ Yönetim Yeri: Peykhane Sokak No: 44 Kat: 4 Sultanahmet - İstanbul / Tel: 516 97 65 Fax: 516 11 79 ❑ Dağıtım: GAMEDA ❑ Baskı: Son Havadis Web Ofset, 575 35 60

Ortadoğu'da yeni tehlike

ROKET SAVAŞI

Gürhan Uçkan

2 Nisan akşamı Irak TV'sinde ateşli bir konuşma yapan Saddam Hüseyin, gerekirse Irak'ın, İsrail'in yarısını kimyasal silahlarla yok edebileceğini söyledi. Öfkesinin nedeni, Irak'a Londra'dan kaçırılmak istenen nükleer başlıkların havaalanında yakalanmış olması ve ***bunun İsrail tarafından değerlendirileceğinden çekinmesi. 1981'de Irak'ın en önemli nükleer araştırmalar merkezinin İsraillilerce bombalanmasından sonra tüm gücünü kimyasal silahlara veren Irak,*** *kendi savına göre, ABD ve Sovyetler'den sonra en büyük 'ikili kimyasal silah sistemine' sahip. Bu sistem, tek başına zararsız iki gazın, bir arada ölümcül bir silah oluşturması demek. Irak ile İsrail arasındaki gerginliğin Ortadoğu'daki huzursuzluğu arttırması nedeniyle, İsveçli gazeteci* ***MAT LUNDEGART****'un, Londra'daki stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün Ortadoğu uzmanı* ***DON KERR*** *ile yaptığı söyleşiden bölümler alıyoruz.*

"ROKET SAVAŞI İÇİN SİNSİCE HAZIRLANIYORLAR"

Uluslararası ortamdaki rahatlama ve bahar havası, çoğu kez bölgesel gerginlikleri de etkiliyor. Don Kerr'e, bunun Ortadoğu için geçerli olup olmadığını sorduk.

-Bölgedeki birçok yorumcunun ve politik aktörlerin dünyadaki gelişmeleri büyük bir ilgiyle izlemekte olduklarını düşünebiliyorum. Ne ki bunu, "Dünyanın başka yerlerinde ..." olarak izliyorlar. Örneğin bir Avrupa anlaşmazlığı ile Ortadoğu anlaşmazlığı arasındaki en önemli ayrım, zaman kavramıdır. Ortadoğu'da binlerce yıllık geçmişi olan İran-Arap, Arap-Yahudi sürtüşmeleri var.

Don Kerr, Ortadoğu'da da belirli ölçüde silahsızlanmaya gidildiğine parmak basıyor. Mısır, İsrail, Ürdün ve Suriye'nin savunma giderlerinde azaltma yaptıklarını, bunun temelinde ekonomik zorunluluğun yattığını belirtiyor:

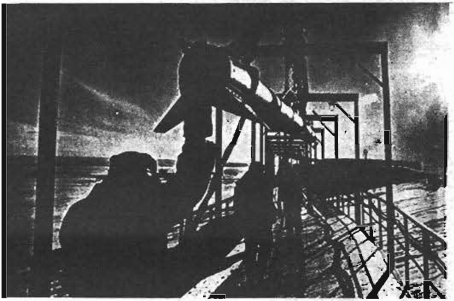
"Tereyağla top, aynı anda alınmıyor."

Bölge için en kaygı verici gelişmenin, rokete bağlı silahlardaki yığılımın olduğunu açıklıyor."

-Geçtiğimiz aralık ayında Irak, iki tip yeni füzeyi çok başarılı geçen bir denemede kullandığını açıkladı. Hem bir cismi dünya çevresinde bir yörüngeye oturmayı başarmışlar, hem de iki bir kilometrelik bir hedefi bulan yeni tip bir füzeyi yapmışlar.

Önce Batılı uzmanlar pek emin değillerdi ama, sonra kanıtlandı. 1984'de bir silah sistemi satın alıp geliştirdiklerini biliyoruz. Şu anda ellerinde önemli sayıda uzun mesafe vurucu silahları ve bin kilometreye dek atılabilen füzeler olduğuna eminiz.

Nükleer silah için kullanılan ateşleme mekanizmalarının Irak'a gelmek üzereyken Londra'da durdurulmasını da kaygı verici bir gelişme olarak yorumluyor. Irak'ın geleneksel düşmanları İran ve Suriye'ye saldırması için, binlerce kilometre gidecek füzelere gereksinmesi yok. İki bin kilometreyle uğraşmasını, "Tüm bölgede önemli politik rol oynamayı amaçladıkları" şeklinde yorumluyor Don Kerr.

-Bölgedeki roket yarışı, iki yıl önce Suudi Arabistan'ın Çin Halk Cumhuriyeti'nden CSS2 füzelerini satın almasıyla başladı. Kraliyeti kim tehdit ederse, bedelini önceden düşün istediler. İlk akıllarına gelen tehlike de, hiç kuşkusuz İran'dı. Ayrıca, İsrail'e de üstü kapalı bir mesaj gönderiliyordu. Şu ana dek İran'ın, Irak ve S.Arabistan'dan gelen tehditlere verdiği bir karşılık yok ama, Tahran'dakilerin hiçbir şey yapmadan oturduklarına da asla inanmıyorum. Özellikle Brezilya'nın, İran'ın bu konuda gereksinimini karşılayabileceğini sanıyorum.

İsrail'e gelince; bölgede zaten füze teknolojisi bakımından önder durumda olan bu ülkenin, 1988'de ilk casusluk satelitini (ofek 1) uzaya attığı biliniyor.

İsrail'in elinde, silah sistemini kendi gereksinimine göre düzenleyebilme avantajı var. Belirli bir miktarda nükleer başlığa sahip ve bunları, füzelere yerleştirebilirler. Unutmamanız gereken gerçek, İsrail'in bir toptan yok etme savaşı hazırlığı içinde olduğudur. Bu da, en akıldışı seçenektir.

(Dagens Nyheter- 2.4. 90)

GÜNEY AFRİKA

ŞİDDET VE UMUT ELELE

NELSON MANDELA'nın serbest bırakılması ve ANC'nin üzerindeki yasağın kaldırılmasından sonra Güney Afrika kaynamaya başladı. Önemli değişikliklerin arifesinde olunduğunu düşünen ulusçu siyahlar ve beyazlar çeşitli şiddet olaylarının başlamasına neden oldular, oluyorlar. ANC'nin "Ülkede gerçek bir eşitlik ortamı oluna dek şiddete başvurmayı kesmeyeceğini", açıklaması, ulusçuların sorumlu olduğu birçok çatışmanın suçunu da ANC üzerine yıktı. Aşırı sağcı beyazlar, Başkan De Klerk'in demokrat eğilimini "Ülkeyi ateşe sürüklemek", şeklinde niteliyorlar, "ANC'yi yasallaştırmanın bedeli" diyorlar.

Öte yandan Buthelezi adlı serüvenci kabile liderinin örgütü İnkatha da, siyahlar arasındaki kabile kavgalarını körüklemeyi, ANC ve UDF'lilerin öldürmeyi sürdürüyor. Şu anda denilebilir ki, mart sonundaki 17 siyah göstericinin polisçe öldürülmesiyle sonuçlanan olay da dahil olmak üzere, siyahların büyük çoğunluğu, yine siyahlarca öldürülmüştür. ANC ve UDF karşısındaki en büyük düşman, ne yazık ki bu militan, ayırımcı siyahların örgütüdür.

AFRİKANLARIN KARDEŞLİĞİ, ırk ayırımcılığı olmayan bir Güney Afrika için çalışan beyazların gizli örgütüdür. Başkan F. W. de Klerk ile onun sağkolu Dr. Geris Viljoen'in de bu örgüt üyesi oldukları söyleniyor. De Klerk'in şu sözlerini, burada yinelemekte var:

"Tarih selinin yönünü değiştirmemeliyiz. Eğer geleceğe dönük davramazsak, hepimizin sonu olur. Şu anda umudu ve cesareti yitirip sırt dönmek, korkuya yenilmek demektir. Çevremde köpek balıklarının giderek daralan bir çember çizdiği yerde yüzmektense, tarihin dalgıları üzerinde sörf yaparak kıyıdaki kurtuluşa ulaşmaya çalışmayı yeğlerim".

POLİSLERİN VE MAHKUMLARIN İNSAN HAKLARI DERNEĞİ, bir başka olumlu kuruluş, o da beyazların, günde ortalama 20 polisin istifa ettiği ülkede bu derneğe büyük geresinme vardı. Daha önce polisin davranışını "Vahşi köpeklik" olarak adlandıran eski polis şeflerinden Gregory Rockman'ın kurduğu dernek, polislerin çarpık bir yönetimin kirli elleri olmalarına son vermek ve hapisanelerin, işkence odaları olarak kullanılmasını önlemek ilkesini güdüyor.

Beyazların kurduğu bu iki olumlu, gerekli kuruluşun karşısında, aşırı sağcı ırkçıların örgütü ULUSÇULAR var. Bu örgütün lideri Koos Van Der Merwe adlı bir ırkçı. Görüşleri şöyle:

"Biz beyazların olan bir «volkstaat», halk devleti istiyoruz. Irkçı değiliz, ulusçuyuz. Ülkede bugün olup bitenlerk, tarihi bir vatan hainliğidir. Başkan De Klerk, halkın soykırımına açılan kapıyı açmıştır. Biz, kurtuluş öneriyoruz. Beyazların halk devletini."

Bu sözleri, İsveç'in Güney Afrika'daki en yetenekli gazetecisi Sven Öste'ye söylüyor Merwe. Halkın soykırımından kastı ne?

"ANC bütün beyazları doğrayacak demek istemiyorum. Bu bir kültürel soykırımı olacaktır. Beyaz halk-yani Boerler- kültürel, dil ve gelenekleri açısından yok edilecektir. Amerikalılar zamanında yerlileri yok etmeseydi bugün ülkede 500 milyon yerli olurdu ve bunlar da kabile reisi Gerenimo'yu başkan seçerlerdi, Bush'u değil. Haksız mıymış Amerikalılar yerlileri kırmakta?"

Görüldüğü gibi Tutucu Parti'nin ve Ulusçuların başkanı Merwe, tipik bir kronik, görüldenek ırkçı. Bu aradak, İsveç'e de taşını atmadan edemiyor. ANC'lileri ve Mandela'yı çok sıcak karşılayan İsveç'in, "Bir çukur yüz siyah yerine bir aletin kazacağı halk devletinde işsiz kalan siyahları" alabileceğini, söylüyor: (Dagens Nyheter, 3.4.90)

Irkçıların giderek yayılan bir başka girişimi de, beyaz yerleşim yerlerini korumak için VATANDAŞ TUGAYLARI kurmaları. Villa bölgelerinde gönüllü olarak dolaşan silahlı beyazlar, bölgeyi koruyorlar. Başkan De Klerk, silahlı beyazların yalnızca polis yedekleri olarak görev yapabileceğini belirtiyor ama, değişen bir şey yok.

Natal eyaletinde, Mandela'nın serbest bırakılmasından buyana 400 kişi, İnkathalılarla UDF'liler arasında çıkan çatışmalar sonucu öldü. Mandela, hükümetin kan dökümünü önlemekte aciz olduğu sürece ikili görüşmelerden pek bir şey umulamayacağını yineleyerek, 11 Nisan'da Klerk'le yapacağı görüşmeyi iptal etti. "Bunca yılın sorunu, bir gecede çözümlenemez", diyor yaşlı önder.